

Андрій Кокотюха

рік пригод

Дивний детектив

Клуб Боягузів

Annotation

Літня подорож до Львова приносить нові враження, нових знайомих і... нові пригоди. Цього разу нашим героям доведеться розплутувати загадку Клубу Боягузів — таємничого об'єднання, яке виявляється... Проте не будемо розкривати всі секрети...

Та на цьому пригоди не закінчуються. Адже залишається ще так багато літа! Що б ви зробили, якби випадково врятували дочку мільйонера, яка, втім, виявляється не зовсім дочкою і, здається, веде якусь свою гру...

Заплутані історії, захоплююча інтрига та добрий гумор — усе це ви знайдете в нових детективних історіях Андрія Кокотюхи.

- [Андрій Кокотюха](#)

- [Глава 1](#)
- [Глава 2](#)
- [Глава 3](#)
- [Глава 4](#)
- [Глава 5](#)
- [Глава 6](#)
- [Глава 7](#)
- [Глава 8](#)
- [Глава 9](#)
- [Глава 10](#)
- [Глава 11](#)
- [Глава 12](#)
- [Глава 13](#)
- [Глава 14](#)
- [Глава 15](#)
- [Глава 16](#)

- [Андрій Кокотюха](#)

- [Глава 1](#)
- [Глава 2](#)
- [Глава 3](#)

- [Глава 4](#)
 - [Глава 5](#)
 - [Глава 6](#)
 - [Глава 7](#)
 - [Глава 8](#)
 - [Глава 9](#)
 - [Глава 10](#)
 - [Глава 11](#)
 - [Глава 12](#)
 - [Глава 13](#)
 - [Глава 14](#)
 - [Глава 15](#)
 - [notes](#)
 - [1](#)
 - [2](#)
-

Андрій Кокотюха
КЛУБ БОЯГУЗІВ

Глава 1

Подорож триває

— Без вас я нікуди не поїду! — заявила Оксана Дорошенко.

Ну ось, знову починається...

З нею Максим Білан і Денис Черненко знайомі лише два місяці. А бачилися і того менше. Якщо скласти до купи всі дні, які вони проводили разом, то і двох тижнів не набереться.

Познайомилися вони, коли шкільна музична група «Гурт Тіни», солісткою якої була Оксана, мало не розпалася через жажіття. Вони ввижались дівчинці в темному підвалі, де група репетирувала, готуючись до конкурсу шкільних ансамблів. Репетиції зривалися, Оксана була в паніці. І лише хитрість Білана та сміливість Черненка вивели «кошмарика» на чисту воду.

Потім «Гурт Тіни» переміг у конкурсі та виграв головний приз — поїздку до Прикарпаття на фестиваль шкільних ансамблів. Сюди, у Шешори, приїхали тінейджерські гурти мало не з усієї України. Оксана вважала: якби не вчасне втручання Максима з Денисом, «Гурт Тіни» ніколи б сюди не потрапив, бо музиканти образилися б на неї через дурні забобони і залишили групу. А так, не лише не розпалися, а й перемогли з великим відривом. Через те хлопців не те щоб попросили, а поставили перед фактом: «їдете з нами на фестиваль, і край!»

Білан і Черненко особливо не заперечували. Максимові батьки пообіцяли Денисовій мамі, що з дітьми нічого не станеться і обоє будуть під постійним контролем. Для цього тато навіть видав Максимові мобільний телефон і гроші спеціально для поповнення рахунку. Умова одна — не вимикати апарат. А Денисова мама теж була не проти. Він старший у родині, крім нього, ще двоє молодших, братик і сестричка, батька нема. Тому жінка, яка втомлювалася на кількох роботах, неабияк зраділа — нехай її хлопець трошки відпочине в горах. Не все ж йому кожного літа до баби в село перебиратися.

Єдине, чого ніхто в цій ситуації не врахував — Максим Білан і Денис Черненко поки що справжніми друзями не були. Надто мало в

них спільного. Максим багато читав, міг дати раду комп'ютеру, без проблем користувався Інтернетом і чудово грав у шахи. Денис книжок майже не читав, хіба комікси в журналах про супергероїв. Кіно так само не дуже любив, не кажучи вже про театр. Може, все б змінилося, якби не треба було хлопцеві на правах старшого чоловіка в родині допомагати мамі з меншими дітьми, ходити по крамницях, виконувати іншу дрібну хатню роботу. Зате Черненко щиро захоплювався спортом, вважався перспективним спортсменом, був улюбленцем їхнього вчителя фізкультури Олексія Валерійовича і навіть зайняв призове третє місце у змаганнях за Золотий кубок.

Халепа з Золотим кубком, до речі, і познайомила хлопців. А далі події якось самі собою розвиватися почали: стрибала ця дивна парочка з пригоди в пригоду. Ось і тут, у Шешорах, буквально кілька днів тому. Не встигли приїхати, як спочатку посварилися, потім опинилися самі під дощем серед темного лісу, і закінчився цей день сутичкою з потойбічними силами. Правда, коли наступного дня розвіднилося, нечиста сила зникла. Точніше, набула цілком реальних обрисів одного місцевого шахрая. Але, як не крути, викрили його Білан і Черненко.

Ця історія особливо не розголошувалася. Та головне — вона відбулася на Оксаниних очах і навіть за її безпосередньої участі. Звісно, після такого Максим і Денис стали для дівчини беззаперечними героями. Все б нічого, але Оксана Дорошенко, яку ще називали Тіною, вирішила — відтепер їхня компанія, котра склалася зовсім випадково, повинна стати нерозлучною.

Тому, коли Оксану запросили в гості до міста Львова, вона сказала: поїде, якщо хлопців теж запросять. І потім поставила обох перед фактом — їдемо всі.

«Гурт Тіни» не переміг на фестивалі, але й задніх не пас — четверте місце плюс приз глядацьких симпатій за оригінальність виконання. Друге місце здобув гурт «Мавка» зі Львова. Солістку групи так і звали — Мавка. Тобто, називалася вона Марійка Чепеляк, але всі, навіть рідні батьки, кликали дівчинку Мавкою.

«Гурт Тіни» подружився з «Мавкою». Марійка-Мавка навіть казала Оксані-Тіні, як це несправедливо, що їм поставили нижчі оцінки. Хоча Оксана й переконувала, що все то пусте, Мавка всерйоз

цим перейнялася. І за день до того, як всі учасники мусили роз'їжджатися по домівках, сказала Оксані:

— Все, колего, я домовилася — моя мама нас чекає. Побудеш пару днів у Львові, погуляємо. Ти ж ніколи не була, правда?

— Правда, — погодилася Оксана. — Мені було б справді цікаво. Ось тільки ми тут з Тарасом Петровичем, це наш учитель і він за нас відповідає. Потім, з батьками треба погодити...

— Спочатку з батьками! — заявила Мавка. — Думаю, як вони не будуть проти, то і ваш пан Тарас не заперечить. А моя мама дуже просто переконує людей. Вона психологом працює.

— Ну, в такому разі ще одна проблема: хлопці. Ми — команда, і без них я нікуди, — вперлася Оксана.

— І то не є проблема! — вигукнула Мавка. — У нас велике помешкання у старому місті. Чотири кімнати, навіть вода тепла постійно є, своє опалення зробили. Місця всім стане, ми живемо лише втрьох: мама, тато і я. Піду дзвонити і домовлятися!

За п'ятнадцять хвилин усе було вирішено. Лиш тоді Оксана і Мавка виловили Білана з Черненком і поставили їх перед фактом:

— Не можна дівчат підводити. Запрошують — треба їхати.

Мавка при цьому додала:

— Без вас, хлопці, Оксанка нікуди їхати не хоче. Бачте, як вона вам довіряє. Цінують і шанують!

Становище відразу стало безвихідним.

Глава 2

Максим вирішує все

Першим усю слизькість ситуації зрозумів Білан.

— Порадитися треба, — поважно відповів він, після чого взяв Черненка за лікоть і відвів у бік.

Той ще на ходу вивільнив свій лікоть і тепер зиркав на Максима не надто дружньо.

— Що ти там ще придумав? Для чого радитися? Додому — і все, — буркнув Денис.

— Взагалі-то я не проти, — дипломатично почав Максим. — Більше того — я не хочу, аби дівчиська з нас мотузки вили і свою дівчачу волю нав'язували.

— Правильно! — Денис якось відразу відтанув, навіть настрій у нього помінявся. — Ще чого бракувало! Поманили дві дівичі двох мужчин пальчиками — і все, звольте їхати з ними хтозна куди!

— Ну, скажімо, не хтозна куди, а до старовинного міста Львова. Або міста Лева, як там його називають. Це місто-пам'ятник, там збереглася унікальна міська архітектура. Ти бував там?

— Не-а, — Черненко гойднув головою.

— Я також, — кивнув Білан. — І тепер ми з тобою раптом можемо там опинитися. Причому грошей це нам не коштуватиме жодних. Натомість можемо відчути на собі традиційну галицьку гостинність...

— Яку? — не зрозумів Денис.

— Львів вважається центром Галичини, — терпляче пояснив Максим. — Це такий історичний регіон України, колись тут було Галицько-Волинське князівство. У Львові, я читав, є навіть пам'ятник Данилу, галицькому королю. Але це так, коротенька історична довідка. Я тут бачив старенький путівничок Західною Україною, де написано: «Край славиться неповторною та щирою галицькою гостинністю». Ось і перевіримо це.

— Так, — Денис спохмурнів. — Я щось не зрозумів: ти граєш на полі цих дівок і вмовляєш мене їхати з ними?

— Нічого такого! — Максим виставив перед собою руки долонями вперед. — Я просто розмірковую вголос. Дивись: звідси, з Коломиї, до Львова нас доведуть автобусом, на якому приїхала Мавка з компанією. Там, у Львові, поселять у старому будинку в центрі міста. Годуватимуть, кілька днів водитимуть містом. До чого тут дівчиська, якщо наша з тобою вигода — очевидна?

— Не бачу я вигоди, — Черненко насправді не мав що заперечити приятелю. Та він не любив, коли якісь цікаві та корисні рішення приймаються за нього.

— Чого ти вдома не бачив? А тут затримаєшся всього на кілька днів. Зате побачиш, крім оцього, — Максим обвів рукою прикарпатський краєвид, що відкривався відразу з двору турбази, де їх поселили, — ще щось цікаве. Повернешся до Києва — все, знову сюди не скоро потрапиш. Запрошення дівчат — лише привід, аби продовжити пізнавальну екскурсію.

— Та вже ж напізнавалися. Особливо там, у лісі, під дощем, — огризнувся Денис, згадавши малоприємний нічліг у старій хаті. Спогади, до речі, були свіжими — лише три дні від тієї бурхливої грозової ночі збігло.

— Не треба узагальнювати. Повчальна пригода. Нам з тобою до такого не звикати. І невже лише через те, що хороша ідея належить дівчатам, ми нею не скористаємося?

Черненко почухав потилицю.

— Правий ти, правий. Як завжди. Тільки Тарас Бульба не відпустить трьох відразу. А назад як із того Львова вибиратися? Гроші ж потрібні, квитки...

— Аби цього горя! — відмахнувся Максим. — Мені треба з татом порадитися. Він щось підкаже.

— Гм... Ну ось він тобі зараз скаже: «Нікуди не їдь, лоботрясе, гайда додому!» Що тоді?

— Не скаже, — заспокоїв приятеля Білан. — Аби я тікав з дому чи зробив щось, не порадившись — тоді приблизно такого змісту розмова і відбулася б. Хоча в нас не прийнято один одному щось наказувати... Момент, зараз усе з'ясуємо.

Витягнувши з кишені мобільник, Максим, уже знайомий із особливостями місцевого стільникового зв'язку, відійшов у бік їдальні,

аби отримати чіткий сигнал. Тоді набрав потрібний номер і, дочекавшись відповіді, коротко й чітко виклав проблему. Послухав якійсь час, сказав: «Добре, це навіть краще, ніж я думав!», натиснув на «відбій» і знову підійшов до Черненка.

— Ну, що там? — Денис глянув на сяюче обличчя приятеля.

— Тато зрозумів мене з півслова. Знаєш, він і сам збирався якимось звозити мене до Львова. Він узагалі хоче, аби я більше їздив, більше бачив, більше знав. Ось тільки часу найближчими тижнями не матиме. Зате сьогодні в нас вівторок, так?

— Так, — кивнув Денис.

— Завтра, виходить, середа. До суботи тато впорається з усіма поточними справами і приїде по нас із Києва машиною. Забере додому, зрозумів? Так що моя несподівана поїздка до Міста Лева цілком лягає в його плани. Звісно, він просив дати телефони Мавчиних батьків, аби поговорити з ними. А твою маму він бере на себе, і переконаний — вона теж не заперечить.

— Лишається Тарас Бульба...

— Якому мій тато саме телефонує! — переможно заявив Білан. — О, диви, вже почалося!

Справді, до них наближався Тарас Петрович Боровець на прізвисько Бульба, на ходу притискаючи до вуха слухавку свого мобільника і час від часу киваючи головою.

Справу зроблено. Хоча і відчував Черненко — щось у всьому цьому не дуже правильно відбулося. Здавалось, ніби все одно хтось за нього все вирішив. Тільки дівчиська зробили це просто в очі, а Білан, з одного боку, наче і не підіграв їм, а з іншого — так усе обіграв, ніби їхати до того Львова вирішили вони з ним удвох, на пару. Оксана з Мавкою ніби просто склали хлопцям компанію.

Спритно.

Глава 3

На новому місці

З таким настроєм Денис Черненко наступного ранку і поїхав до старовинного міста Лева.

Правий виявився Білан. Мама Денисова не заперечувала, аби старший син продовжив мандрівку. Більше того — Денис почав помічати, що матінка надто часто примовляла: «Дивись, синку, тримайся Максимка. Порядна родина, люди з нього будуть, і ти біля них не загубишся». А це дуже дратувало хлопця. Що ж це значить — з «ботаніка» Білана люди вийдуть, а він, спортсмен Черненко, просто так, поруч із ним стоятиме... Він ще сам усім покаже...

Ось тільки справді надто просто вже все в Максимовому житті виходило. Не заморочується різними дурними проблемами. Правда, замість того, інша дурка в голові гуляє. Та це нормально — тим, хто без дурки в голові, Денис не особливо довіряв. Надто правильні такі люди для нього. Білана ж не розбереш: наче не такий уже правильний, у різні авантюри влазить, та якось усе в нього правильно під кінець виходить.

Тому Черненко хотів характер показати і нікуди ні з ким не поїхати — але не зміг. Бо відчув уже смак подорожей. Хотілося, справді кортіло побувати у Львові. Чи в іншому місті — однаково, адже далі бабиного села він не виїздив. Уже коли автобус із львів'янами, Оксаною Дорошенко та двома приятелями їхав у бік галицької столиці, Денис, дивлячись на карпатські краєвиди, зрозумів причину своєї дратівливості.

Він, Денис Черненко, спортсмен і чемпіон, сам мусить приймати якісь рішення. Ті чи інші — без різниці. Головне — слухатися всі ці надто грамотні однолітки повинні його. Чому — хлопець не міг пояснити. Відчував так, і по всьому.

З такими відчуттями за кілька годин в'їхав він разом із іншими до Львова. Навіть трошки поспати примудрився в дорозі. Дарма, що компанія співала, не перестаючи, а Білан підспівував. Добре, хоч на нього уваги не звертали, дали спокій...

Мавка дорогою додому пояснила гостям — її маму звати пані Люба, тата — пан Микола. У Києві чомусь так до дорослих і один до одного не звертаються, але це — одна з тутешніх традицій. Хоча, якщо гостям це незвично, можуть називати господарів на ім'я та по-батькові.

— Ми поважаємо традиції! — відповів за всіх Максим.

Очевидно, Денис теж поважав традиції. Тільки йому хотілося сказати це самому. Головним Білана тут ніхто не вибирав. Ось тільки починати сварку не хотілося, та й причини очевидної не було. Подумаєш — інакше звертатися до людей. Нічого тут насправді страшного нема. З усім погоджувався Черненко, крім одного — з необхідністю погоджуватися.

Пані Люба виявилася досить приємною жінкою в елегантних круглих окулярах. Обняла і розцілувала не лише Мавку, а й усіх інших. Так, наче бачила їх не вперше і наче всі троє були її рідними дітьми. Спочатку всі швиденько збігали по черзі під душ, змиваючи дорожній пил. Потім пані Люба зібрала всю компанію біля столу, в центрі якого парувала величезна порцелянова миска з варениками, довкола якої примостилися таця з невеличкими акуратними бутербродиками, які тут називали канапками, та ще одна миска з пундиками, спеченими з листового тіста і начиненими м'ясом та яблуками. Коли всі втомилися їсти, пані Люба подала чай і тортик, який назвала просто — «солодке».

Після перекуски, яка була чи то пізнім сніданком, чи то раннім обідом, пані Люба показала, де хто спатиме. Оксана розмістилася в Мавчиній кімнаті, третину якої займало старовинне фортеп'яно, а Дениса з Максимом завели в невеличку кімнату, вікна якої виходили на старе і, за визначенням Черненка, похмуре подвір'я. Вздовж стіни тут стояла величезна, від підлоги до стелі, полиця з книгами. Мало не половина з них, як устиг відзначити Денис, була незнайомими йому мовами. У підвіконня впирався масивний письмовий стіл, а біля протилежної стіни притулилася досить широка канапа.

— То є бібліотека, — пояснила пані Люба. — Мавчин дідусь, мій тато, обладнав тут свій робочий кабінет. Як не поміститися вдвох на канапі, то ми обов'язково щось придумаємо.

— Розмістимося, пані Любо, не переймайтеся! — бадьоро відповів Білан.

І знову Черненко насилу стримався. Тепер йому, до всього іншого, доведеться спати кілька ночей біля Максима. Йому, ясна річ, не складно. Але тепер, якщо він попросить привітну господиню щось придумати, вигляд це матиме такий, ніби він, Денис Черненко, комизиться.

Тому, коли компанія почала думати, лягати тепер, після дороги та їжі, трошки перепочити чи відразу піти гуляти Львовом, Денис поспішив вигукнути:

— Яке лежати? Ми що, лежати приїхали? Вперед, гуляти! Краще спати вночі будемо!

Ніхто тепер не наважиться заперечити, мстиво подумав він. Хотіли гуляти — отримуйте. Тепер усі робитимуть так, як він, Черненко, сказав. Досить уже танцювати під дудку розумника Білана. Хоча Денис і сам хотів відпочити, все одно почував себе більш витривалим, ніж компанія.

Робити нічого. Проти прогулянки справді ніхто не виступив. Черненко тихо святкував свою першу маленьку перемогу. Нехай вона навіть і не помітна іншим.

Глава 4

Денис — злодій

Вийшли у місто — і втома кудись поділася. Максим і Оксана бачили такі старі вузьенькі бруковані вулиці хіба що в фільмах про лицарів та драконів. Денис частіше дивився футбол, ніж художні фільми. Але навіть він свого часу натрапив у якійсь святковій програмі на кіно про пригоди д'Артаньяна та трьох мушкетерів, від якого не зміг відірватися — надто захопили сцени поєдинків на шпагах. Мушкетери та гвардійці кардинала ганялися один за одним на схожих вуличках, і Черненко зловив себе на думці — сам готовий узяти шпагу і кинутися захищати чиюсь зганьблену честь.

Назви він теж намагався запам'ятати: площа Міцкевича, вулиця Руська, вулиця Вірменська, площа Підкови, площа Катедральна, вулиця Шевська, площа Ринок, Порохова вежа, знову а площа Ринок. І в Дениса, і в Максима, і в Оксани склалося враження, що тут, у Львові, куди б хто не пішов, неодмінно вийде з якогось боку цієї площі з її ратушею та цікавими затишними двориками. Де львів'яни та туристи, яких улітку блукало центром досить багато, неквапом пили каву і час від часу крутили головами на всі боки.

— Вони всі чекають, що зараз бруківкою процокають кінські копита і на площу в'їде загін озброєних середньовічних вершників, — промовив Максим.

— Нічого собі! — здивувалася Мавка. — Ти, я бачу, поет!

— Чесне слово — жодного вірша за життя не склав, — признався Білан. — Просто ділюся своїми враженнями та відчуттями, ось і все.

— Мабуть, це тому, що ти тут у гостях, — припустила Мавка. — Знаєш, я через цю площу, і взагалі — Львовом, уже сто років ходжу. І нічого такого...

— Сто років! — не стримався Максим. — А чому не двісті?

— А чому ти смієшся? — образилася за подругу Оксана. — До твого відома, Максиме, я в Києві теж усе життя живу. Не важливо, скільки там того життя вже минуло. І мені теж іноді здається, що все життя — це сто років.

— Ні, ти почекай, почекай! — завівся Максим, і Денисові раптом перестало бути цікаво з ними.

От народ! Ні щоб просто так ходити, роздивлятися, обмінюватися враженнями. Треба кожному свій величезний розум показати. Ось тепер заведуться невідомо довкола чого, та ще й його почнуть у свої мудрі розмови втягувати. Ну їх, краще самому погуляти.

Скориставшись тим, що Білан і дівчата справді серйозно захопилися розмовою, Денис відійшов спочатку на кілька кроків далі, потім — взагалі на кілька метрів. Тоді перетнув трамвайну колію і наблизився до кам'яних левів біля ратуші, аби роздивитися їх ліпше.

Простягнув руку. Торкнувся гриви того, який був ближче до нього. Провів долонею по хижій пащі, яка ніколи нікого не вкусить.

— Хлопчику! — почулося за спиною.

Черненко озирнувся. До нього підходив із фотоапаратом у руці приязний чоловік у джинсах і яскравій тенісці.

— Ти місцевий, хлопчику? — запитав чоловік.

— Ні. Типу турист, — відповів Черненко.

— О, і ми теж туристи! — чомусь зрадів чоловік і кивнув на двох дівчат, старшу і меншу, що примостилися біля якоїсь скульптури. — Клацни нас, га? Просто натисни ось сюди, — він показав. — А потім я тебе. Адресу залишиш, я фотку пришлю, чесне слово!

— Та запросто, — знизав плечима Денис. — Я і так, без нічого, зможу.

Чоловік підтюпцем побіг до своїх дочок, став між ними, крикнув Денисові.

— Та старайся, аби площі більше в об'єктив увійшло!

Легко сказати — більше площі... Денис націлив видошукач так, аби чоловік із доньками опинився у правому кутку, а будинки, пам'ятники та бруківка — в лівому.

— Увага! — попередив він голосно. — Пташка вилітає! Раз! Два!...

— Три! — гаркнув хтось над головою.

Від несподіванки палець Дениса сам натиснув на кнопку. Клацнуло. Хлопець, не випускаючи фотоапарата з рук, повернув голову.

І побачив над собою вусатого міліціонера з суворим поглядом. Поруч із ним стояло худеньке дівча в широких шортах, а за нею — кирпатий молодий чоловік.

— Твій апарат? — у питанні міліціонера брязнуло залізо.

— Їхній, — Денис кивнув на туриста з дочками.

— Добре хоч визнаєш. Поверни і ходімо зі мною. Точніше, — вусатий міліціонер озирнувся на дівчинку і кирпатого, — з нами.

Тим часом кирпатий стиснув дівчинку за плече. — Точно він? Ти не помилилася?

— Він, — дівчинка відповіла впевнено, та очі від Черненка відводила.

— У чому тут справа? — поцікавився наспілий турист.

— Ваш? — міліціонер взяв фотоапарат із Денисової руки.

— Ну, мій... А в чому...

— Ви, пане, самі дали його цьому хлопцеві? — перебив туриста міліціонер.

— Звичайно. Попросив сфотографувати, а...

— Гроші ваші цілі? — чомусь поцікавився міліціонер.

Заскочений таким несподіваним запитанням, турист ляснув себе по кишнях штанів, видобув звідти гаманець, розкрив його. Обличчя просвітліло.

— Всі. Все в порядку. А чому...

— Тоді прошу взяти фотоапарат і не заважати, — промовив міліціонер. — Це добре, що все ваше при вас. Бо півгодини тому ось цей хлопець вкрав ось у цієї дівчини гроші. Рівно сто гривень. Сума, як для такого хлопчиська, досить пристойна. Видно, на площі Ринок робоче місце цього злодюжки.

Глава 5

Ситуація ускладнюється

Наче грім серед ясного неба гримнув.

Яскраво світило сонце, а в очах у Дениса Черненка потемніло. Він не бачив нікого довкола себе, крім дівчиська в шортах, яке далі старанно ховало від нього очі. Не чув нічого, хоча вусатий міліціонер назвав його злодюжкою вголос, і довкола них відразу зібрався гурт цікавих. Не міг слова сказати, хоча його компанія десь зовсім поруч і повинна прибігти на допомогу. Не міг зрушити з місця, хоча суворий страж уже сіпав його за плече.

— Почекайте-почекайте! — втрутився тим часом турист. — Треба ж розібратися! Хлопець зовсім не підозрілий, не схожий на злодія...

— А справжні злодії, шановний, і не є підозрілі. І тим більше, не схожі на злодіїв, — за звичкою не дав йому договорити міліціонер. — У вас онде двійко дівчат, вам легше, ніж тим батькам, у кого такі ось розбишаки.

— Чому це він розбишака? — крикнув хтось із натовпу. — Наче пристойна дитина!

— Добра дитина: в темному кутку на дівчину напав, погрожував, гроші мало не силою видряпав. Он гляньте, вона налякана вся, тремтить, не дивиться на нього. Бо боїться. Боїшся, Олю?

— Боюся, — тихо цвірінкнула дівчинка, яку звали Олею, і сильніше притиснулася до кирпичного, по всьому видно — її батька.

— Нехай кишені виверне! — втрутився якийсь захисник пограбованих.

— Виверне, тільки не тут. Ну, хлопче, ходімо. Чи силою тебе по землі волочити?

Нарешті до Дениса повернулася здатність говорити.

— Чого пристали! — крикнув він, рвучко вивільняючись від чіпкої правиці міліціонера. — Вперше бачу її! Нема в мене її грошей! У мене своїх навіть нема! Я взагалі не місцевий, з Києва!

— Уже встиг спільніку передати! Знаємо ми таких! — зробив висновок той самий бувалий у бувальцях.

— Гастролер^[1], ясна справа! — долучився до нього ще один, поважний пузатий дядько з піжонською палицею.

— Цікаво, чого це він із Києва, а без дорослих? Батьки твої де, хлопче?

Денис не міг сказати про себе, що він бував у подібних катавасіях. Але серед його київських знайомих по району траплялися і відверто злодійкуваті типчики, від дружби з якими мама мало не щодня застерігала сина. Та й у бабусиному селі не всі місцеві були зразком поведінки. Тому щось підказувало Черненкові: огризатися зараз не треба, лише собі нашкодиш. До того ж ситуація, попри всю свою дурнуватість та неймовірність, справді здавалася дещо підозрілою. Сам, без дорослих, у чужому місці, та ще й звинувачений у нападі на дівчинку Олю в картатих шортах...

— Пропустіть! Пропустіть! — почувся зовсім близько знайомий голос, і крізь гурт цікавих пробився ліктями Максим Білан. Оксана і Мавка не відставали від нього. Ще не розуміючи до кінця, що сталося, Максим уже запитав голосом, повним відчаю: — Куди ти вліз? На хвилину тебе лишити не можна!

— Гляньте, їх тут ціла банда! — реготнув пузатий добродій.

— Сам ти банда! — не витримав Денис.

— Ти диви, який нахабний та зухвалий! — обурився пузатий. — Пане міліціонер, заберіть його і всю оцю компанію разом. Бо життя від них немає!

— Стоп, стоп! — замахав руками Максим. — Почекайте! Давайте розберемося, що тут відбувається! Це — ніякий не злодій, а друг мій, Денис Черненко! Ми в гості сюди приїхали, вперше у вашому місті, лише кілька годин! І отак ви нас зустрічаєте? Така у вас тут гостинність?

— Дуже ти сиромудрий! — гримнув міліціонер. — Друг твій, кажеш? А чому твій друг не може бути злодієм? У нього це що, на чолі написано?

— Що і в кого він украв? — запитав Максим.

— Ось, гроші в дівчинки, — кивнув міліціонер на потерпілу.

— Коли?

— Півгодини тому.

— Уже помилка. В цей час Денис був поруч із нами, — враз він запнувся, розгублено глянув на дівчат. — Він же стояв поруч, правда?

— Ми не бачили, — майже хором відповіли Мавка і Оксана. — Точніше, не звертали уваги. Ми ж захопилися розмовою...

— Все одно! — вперто вів своє Максим. — Ви ж не думаєте, що Черненко, поки ми захоплювалися розмовою, встиг когось тут пограбувати? І хіба він взагалі може когось пограбувати? Дівчинко, як це сталося? Ти не помилилася?

Оля нічого не відповіла, лише опустила голову.

— Досить! — не витримав вусатий міліціонер. — Тут, серед площі, ми не будемо розбиратися! Пройдемо у відділення, там поговоримо! Є свідки? Хтось бачив, як це сталося?

Люди чомусь дружно глянули на пузатого пана. Той знітився, щось пробуркотів і посунув геть від місця пригоди. Кирпатий тато Олі рішуче взяв дівчинку за руку.

— Знаєте, тут справді треба розібратися. Моя донька впізнала свого кривдника, але все це чим далі, тим гірше. Ходімо до відділення.

— Він справді не місцевий? — запитав міліціонер у Максима. — Хтось дорослий узагалі з вами є?

— Моя мама! — дзвінко вигукнула Мавка. — Я знаю, де ваша міліція, і ми туди зараз прийдемо з нею! Денисе, тримайся! Максиме, ти з ним?

— Ніхто з ним не піде! — заявив міліціонер. — Приводьте когось із дорослих, тоді будемо розмовляти предметно.

Легко сказати — тримайся. Протриматися складніше. Тим більше, коли всі проти тебе. Закусивши нижню губу, Денис Черненко покірно дозволив міліціонеру заарештувати себе.

Принаймні такий це мало вигляд в очах у доброго десятка людей.

Глава 6

Жертва визнає помилку

Усе ж вусатий міліціонер наполіг, аби з ним пішло кілька добровольців. Без присутності свідків він не має права обшукувати й дорослу людину, не кажучи вже про неповнолітнього, та ще й такого непевного, як цей затриманий київський хлопчина.

Обшуку Черненко не боявся. Коли він, міліціонер, дівчинка Оля зі своїм кирпатим татом і двоє свідків, чоловік і жінка, котрі виразно співчували затриманому, зайшли до міліцейського відділення, Денис відразу розташувався біля обшарпаного столу. Не чекаючи, поки в його кишенях почнуть порпатися чужі люди, хлопець мовчки вивернув спочатку ліву, потім — праву. Тут же пошкодував, що поквапився, і ледь не згорів від сорому: кишеня закінчувалася неакуратною діркою.

— А через неї купюра не могла випасти на землю? — підозріло поцікавився міліціонер. — Мо', ти її навмисне для таких випадків приготував... Ти викинув, хтось підібрав...

— Майте розум, шановний! — втрутилася пані свідок. — Щоби грошова купюра могла випасти через таку дірку, її треба згорнути в трубочку і пропхати. У нього навряд чи була така можливість. Запхав у кишеню — і ходу.

— Правда, — погодився міліціонер. — Давай далі.

Вирішивши не зважати на діряву кишеню, Денис поляскав себе по задніх кишенях джинсів, застромив туди руки, попорпався, демонструючи, що там нічого нема. Теніска кишень не мала, а більше заховати будь-що, не лише гроші, йому не було куди. Тому Черненко розвів руками і виклично подивився на присутніх:

— Штани зняти? Може, я ті нещасні гроші проковтнув?

— Все це справді якось підозріло, — пошкріб старанно поголене підборіддя вусатий міліціонер, глянувши на двох своїх колег. Ті знизали плечима.

— Не знаю, Петровичу, — промовив один із них, клаповухий, коротко стрижений брюнет без кашкета. — Ти затримав — ти і розбирайся.

— Те-екс, — протягнув вусатий Петрович, повернувся всім корпусом до Олі, нахилився до неї. Дівчинка відвернула голову. — Ану, глянь-но сюди. І скажи ще раз — точно цей хлопець забрав у тебе гроші?

Оля зятято мовчала, і тоді заговорив її кирпатий тато.

— Сталося ось що. Сьогодні вранці я не дорахувався купюри в сто гривень. Ми вдома не особливо ховаємо гроші. Тобто, ніякого сховку в нас нема. Але ці я відклав на купівлю нового комп'ютера, і вони лежали окремо в конверті, в шостому томі повного зібрання творів Івана Франка. Я прекрасно знав, скільки там має бути грошей. Тому, коли не дорахувався однієї сотні, дуже здивувався. Саме в цей час повернулася Оля. Вона зранку ходила кудись до подруги. Я не хочу думати про свою доньку погано. Але все ж запитав, чи не брала вона часом гроші з конверта. Реакція виявилася несподіваною: Оля відразу почала плакати. Тоді пояснила — сто гривень її просила позичити подруга. Оля побоялася просити в мене, і я її розумію. Вона не думала, що я раптом візьму цей конверт, і це вона мені теж пояснила. Для чого подружці такі гроші і як вона збиралася їх повертати, ми з'ясуємо пізніше. Бо проблема, як ми бачимо, не в цьому. Оля йшла до подруги, мала при собі сто гривень. Несподівано на неї напали просто в центрі Львова, біля площі Ринок, і відібрали гроші. Тому вона, налякана, і прибігла додому. За словами Олі, це сталося, — кирпатий глянув на годинник, — вже майже годину тому. Я не втрачав надії знайти негідника. Хоча, погодьтеся, надія була примарною.

— Навіть дуже примарною, — погодився клаповухий міліціонер.

— Але несподівано для мене Оля упізнала свого кривдника. І ось тепер...

— Я помилилася...

Це прозвучало дуже тихо, але присутні все одно почули. Тато нахилився до Олі, з очей якої текли сльози.

— Що? Що ти кажеш?

— Помилилася... Він... Цей хлопець... Схожий... Тільки не той... Я злякалася... дуже... Тому до пуття не розгледіла його... І показала на цього... Ну, на нього... Ось... Вибачте мене...

Тишу, яка нависла після цього зізнання, враз порушив гармидер. Говорили всі хором. Денис кричав: «Казав же вам, це не я!» Кирпатий

тато заспокоював доньку: «Нічого, нічого, прикро, але буває!» Свідки в один голос звинувачували вусатого міліціонера Петровича у свавіллі і жорстокому ставленні до дітей. Сам Петрович накинувся на кирпатого тата: «Чого ви мені голову морочите весь цей час!» Щось пояснювали двоє міліціонерів.

А потім у весь цей рейвах увірвалися, мов тайфун, пані Люба в супроводі Максима, Мавки та Оксани. Денис зрозумів — він врятований.

Глава 7

Таємниця Олі

Щойно вся компанія вийшла з міліцейського відділку на волю, Черненко дав волю почуттям:

— Ось така вона — їхня галицька гостинність! — визвірився він на Білана. — Ще б трохи — і носили б ви мені передачки!

— Я тут до чого? — розгубився Максим.

— Ти мене підбив сюди їхати! — не вгавав Денис.

— А ти маленька дитинка! Поманили тебе пальчиком — ти і поїхав?

Розумів Максим — несправедливі ці слова. Та нічого не міг із собою вдіяти: закиди йому приятель теж несправедливі робив. До честі пані Люби і дівчат, вони не втручалися в хлопчачу суперечку. Денис пережив не найкращі хвилини в своєму житті, і тепер мусив випустити пару. Добре хоч, що в нього вистачило розуміння не вихлюпнути всю свою жовч та образу на дівчаток і старшу, до того ж — малознайому жінку. Невідомо, як довго хлопці могли сперечатися і чим би все це завершилося, якби раптово не втрутився той самий кирпатий чоловік, батько пограбованої дівчинки Олі. Вони вийшли трошки пізніше і, очевидно, думали, що ображена ними компанія вже пішла. Бо зайвий раз зустрічатися з тими, кого ненавмисне оббрехали, тато з донькою навряд чи хотіли. Однак, суперечка затримала всіх біля міліції, і кирпатий з донею стали випадковими її свідками.

— Я дуже перепрошую, шановне панство, — ввічливо сказав кирпатий, — але те, що тепер відбулося, не є типовим проявом традиційної галицької гостинності. Приємно, що слава про гостинність галичан шириться Україною. І ми з Олею не хотіли б знеславлювати місто Львів.

Денис глянув на своїх кривдників, забувши закрити рота. Такого чемного та кучерявого звернення він не чув навіть від їхнього вчителя хімії Юхима Юхимовича. А за ним трималася стійка слава педагога, котрий принципово називає учнів на «ви», а колег — переважно на

«ти». Бо кожен із них годився старому Юхимовичу або в онуки, або щонайменше в старші сини чи доньки.

— Лишіть вже нас у спокої, прошу пана! — суворо ступила до кирпатого пані Люба. — Тільки зіпсували моїм гостям перші враження!

— Аби ви не подумали про нас злого, готовий вибачитися за цю прикру помилку ще раз. Мусите зрозуміти — Оля дуже злякалася, і в такому стані всяке трапляється. Помилилася, помітила це і набралася мужності визнати помилку, — кирпатий простягнув Денисові руку. — Будемо знайомі. Назар Жупанський, а це — моя донька Оля.

Якщо Черненко і вагався, то лише якусь мить — потиснув простягнуту руку.

— Мир? — запитав Назар Жупанський.

— Мир, — погодився Денис.

— Тільки це нічого не міняє — сто гривень у дівчини все ж таки нахабно вкрали, — зазначив Максим.

— З нас уже цього досить! — відмахнувся Назар Жупанський. — Хай пропадуть пропадом ті гроші, якщо через них стільки мороки гарним людям! Ще раз перепрошую всіх і щиро запрошую на каву, чай та тістечка — хто чого забажає! Тут на перший план вийшла пані Люба.

— Облиште, пане Назаре! — вона підхопила його руку, коротко труснула. — Мене звуть Люба Чепеляк, живу тут недалеко. Ви і без того нині потерпіли від злодіїв, то дуже прошу до нас. У мене і чай є, і солодке. Закріпимо наші мирні стосунки.

Ніхто не заперечував, і компанія дружно повернулася до пані Люби додому. Оксана, Мавка та пан Жупанський відразу заходилися готувати чай за методом пана Назара. Максимові з Денисом це було нецікаво, тож вони лишилися у вітальні. Дивна дівчинка Оля теж не пішла на кухню, і тепер скромно вмостила на стільці в дальньому кутку. Її присутність трошки сковувала приятелів, тому вони теж мовчали.

Так, у цілковитій тиші, повільно спливали хвилини. Нарешті Оля підвелася, рішуче підійшла до хлопців, для чогось озирнулася на двері. Крутнулася на п'ятах, підбігла до них, щільно причинила і знову підійшла до Білана з Черненком.

— Я збрехала, — коротко мовила дівчинка і потупила очі — не могла дивитися перед собою.

— Знаємо вже, — грубувато відповів Черненко.

— Ні... Я зовсім збрехала... В мене ніхто не крав тих грошей...

Хлопці презирнулися.

— Далі говори, — не попросив — звелів Максим.

— Ну... Словом... — Оля далі не дивилася на них, говорила тихо, кожне слово давалося їй важко. — Це я взяла в тата гроші... Сама...

— Сама вкрала? — перепитав Денис.

— Можна і так сказати...

— Тю! «Можна й так...», — передражнив її Черненко. — А як ще можна? Не так? Крадіжка інакше не називається. Взяти без дозволу — не позичити, а вкрати!

— Я розумію... Я винна... Ви татові не кажіть, добре?

— Слухай сюди, — Білан легенько взяв Олю за плечі, труснув. — Дивись на мене і слухай, — дівчинка слухняно підняла на нього очі, в яких бриніли сльозинки: — Ніхто зараз не збирається бігти до твого батька і повідомляти новину, що його донька потягла в нього сотню гривень. Ми це вже проїхали, правда, Денисе?

— Що ж з вами робити — проїхали, — махнув Черненко рукою.

— Ти вирішила зізнатися сама. Отже, совість тебе все ж гризе. Це добре, — вів далі Білан. — Але наше мовчання теж чогось коштує. Не грошей, — поспішив обмовитися він. — Просто зараз ти розкажеш, навіщо ти це зробила, як часто ти це робиш і чому вирішила оббрехати саме Дениса.

Оля шморгнула носом.

— З ним... з Денисом... справді випадково вийшло... Я не думала, що тато так швидко виявить пропажу. Не знала, як себе вести. Тому на ходу вигадала історію про подругу та напад. Хтось мене за язика смикнув бовкнути, що це сталося півгодини тому. Коли тато потягнув мене на площу шукати напасника — геть розгубилася. І вказала на першого ліпшого хлопця. Ним міг хто завгодно стати.

— Дуже цікаво, — гмикнув Денис. — Це все одно, як ти йдеш вулицею, а на тебе з даху цеглина падає.

— Такі речі трапляються, — кивнув Максим. — І я припускаю, Олю — саме тепер ти говориш чисту правду. Твої проблеми це не

вирішило. А куди все ж поділися злочасні гроші?

— Внесок заплатила, — просто відповіла Поліна.

— Який внесок?

— Членський. Тепер я член Клубу Боягузів. Сказала — і замовкла:
наспіли чай, кава і торт.

Глава 8

Випробування для боягуза

Розмову довелося перервати — всі заходилися довкола напоїв та солодошів.

Оля, зізнавшись хлопцям, помітно пожвавішала. Навіть жартувати почала, чим дуже потішила Назара Жупанського. Випивши другу філіжанку кави, він погодився з господинею: вкрадені гроші щастя злодію не принесуть. Коли він пожартував: «Тепер у нього вухо відпаде!», Оля мимоволі мацнула себе за праве вухо. Крім утаємнчених хлопців ніхто цього не помітив. Максим, піднісши шматок тортика до рота, торкнувся кісточкою вказівного пальця собі до вуст. Денис змовницьки підморгнув їй. Цих сигналів та жестів теж ніхто не помітив.

За чаюванням-кавуванням пані Люба і пан Назар так розговорилися, що захопилися, навіть знайшли спільні теми та спільних знайомих. Тому коли діти нарешті піднялися з-за столу, дорослі лиш кивнули на їхнє: «Дякуємо». Це грало на руку хлопцям — можна продовжити розмову з Олею. Ось лише Оксана з Мавкою якось підозріло дивилися на їхній гурт — адже, за неписаними правилами, нова в компанії дівчина мусила спершу тягнутися до дівчат.

Ще трохи — і ця поведінка трійці змовників видаватиметься зовсім уже підозрілою. Тому Білан прийняв єдине правильне рішення: кивнув дівчатам, аби йшли за ними в бібліотеку. Оксана, добре знаючи цю парочку, зрозуміла — вони знову кудись влізли. Мавка — та взагалі нічого не знала, але перейнялася утаємнченістю інших. Причинивши на Максимове прохання двері, вона запитально подивилася на хлопців.

— Все одно від вас не сховаєшся, — пояснив свої дії Білан швидше Черненкові і дівчатам, ніж собі: — Якщо так — то й ховатися ніхто не буде. Кажі, Олю, все спочатку.

Тепер дівчинка вже зовсім освоїлася і коротко повторила історію свого злочину і того, що за цим вчинком потяглося. Мавка відразу хотіла щось сказати, та, глипнувши на Оксану, вирішила поки що

помовчати. Бо і вона, і Оксана, і Денис, і Максим розуміли — це лише початок, це ще не все.

— Клуб Боягузів, — мовив Максим і перевів запитальний погляд на Мавку. — Знаєш про такий?

— Уперше чую, що подібне зібрання є у нас у Львові, — призналася Мавка.

— Скільки там членів, хто все це придумав і для чого за вступ треба платити аж сотню? — тепер Білан дивився на Олю, а решта чекала пояснень.

— Мені колежанка про клуб розказала, — пояснила Оля. — Подруга, Софійка Немировська. Ми з нею до одної школи ходимо. Не те, щоб дружимо, просто добре знайомі. І ось одного разу Софійка каже: є Клуб Боягузів, там допомагають від усіх страхів лікуватися.

— Так і сказала — лікуватися? — уточнив Максим.

— Лікуватися, — підтвердила Оля. — Я не аж така боягузка, та часом щось таке відбувається... Мороз по шкірі... ніби заціпить... подих перехоплює... Приємного мало, одне слово.

— Та це нормальне явище, — заспокоїв її Максим. — Кожна людина чогось боїться. Навіть наш чемпіон Черненко, і той з павуками чи щурами в одній кімнаті не сидітиме!

— На себе глянь! — озвався Денис. — Хто боїться на фізкультурі через «козла» стрибати?

— Я ще висоти боюся, — погодився Максим. — Можу залізти на дерево, якщо треба... Але краще хай не буде треба. Платити сто гривень за неперевірену можливістьвилікувати страхи, які мені, до того ж, не особливо і заважають...

— У тому й справа, — сказала Оля. — Мені мої страхи заважають. Я чорних котів боюся, правда. Дуже забобонна. У школі, коли на уроці викликають, через плече плюю. Це іноді помічають, починають з мене кепкувати, я ще більше починаю боятися... Взагалі, я дуже несмілива. На цьому ми з Софійкою зійшлися. Уявіть собі мою радість, коли вона недавно каже — все, Олю, нашим проблемам кінець! Тепер є учитель, який зможе кожній з нас допомогти позбавитися страху. А ніхто не хоче бути боягузом.

— Учитель? — підозріло перепитав Максим. — Хто такий, чому вчить і головне — хто і за що йому гроші платить. Не було б у цій

історії вкрадених грошей, вона навряд чи була б цікавою.

— Не було б у цій історії вкрадених грошей — ми б не познайомилися, — зазначила Оксана. — І нічого б не дізналися.

— А ми і зараз мало що знаємо, — вставила Мавка.

— Та гроші — перше випробування для боягуза, — Оля навіть посміхнулася кутиками вуст. — У тому й річ... Ніхто з батьків не погодиться дати гроші на Клуб Боягузів. Ще б пак, смішно звучить...

— Я сказав би — підозріло, — уточнив Максим.

— Або так, — кивнула Оля. — Тому кожен, хто хоче потрапити до Клубу Боягузів, повинен довести своє непереборне бажання це зробити. Так учитель сказав. Для цього треба роздобути сто гривень.

— Вкрасти, — знову уточнив Максим.

— Вкрасти, — погодилася Оля. — Всі бояться красти. Але хто подолав свій страх і вкрав ці гроші, той не зовсім безнадійний, — зауваживши, що опинилася під перехрестям здивованих поглядів, Оля квапливо розтлумачила: — Так сказав учитель. І всі, хто хоче потрапити до Клубу Боягузів, проходять таке випробування.

Глава 9

Жереб кинуто

Тепер усі дивилися на Максима Білана. Відчувши, що від нього вимагається якийсь висновок, хлопець, тим не менше, не поспішав. Підійшовши до вікна, він глянув на глуху стіну, на порожнє подвір'я, заклав руки за спину, потягнувся. Після того перетнув кімнату, пройшовся вздовж книжкової полиці, взяв за корінець книжку, вибравши навмання. Витяг, перегорнув, поставив на місце, рішуче повернувся до гурту.

— Мені все це не подобається, — заявив категорично, і повторив, звернувшись уже конкретно до Олі. — Не подобається, розумієш? Тебе... Вас, скільки б вас там не було, невідомо хто змушує красти гроші і називає це випробуванням на сміливість. Це — не іграшки, тобі не здається?

— Ніхто нікого не змушує, — швидко виправдалася Оля. — Я можу просто відмовитись і далі лишатися боягузкою.

— Щойно ми вирішили — кожен із нас чогось боїться. Тобто, кожен боягуз.

— І значить, кожен із нас мусить тепер нести в зубах твоєму вчителю, чи хто він там, цілих сто гривень! — не втримався Денис. — Моїй мамі знаєш скільки треба працювати за ці гроші! А тут сидить якийсь дядько і збирає членські внески! Хіба не так?

— Не так! — труснула головою Оля. — Тобто, на перший погляд так — красти справді не можна.

Але більшість із нас утримується від крадіжок не тому, що цього не можна робити, а тому, що ми боїмося. Отже, люди чесні не тому, що вони такими є, а через те, що бояться зробити нечесний вчинок. Отже, страх треба долати, і починати слід саме таким способом.

— Ти глянь! — вигукнув Денис. — Це тобі вчитель голову задунив?

— Софійка розповіла. Я сама вчителя ще не бачила. Правила такі: спочатку поручитель приносить членський внесок того, за кого поручається, а тоді приходить і сам новий член клубу, — сказала Оля.

— Далі я знаю! — Оксана піднесла руку, мов на уроці, навіть затрусила нею. — Кожен новий член клубу повинен привести ще когось! Такий ось ланцюжок! Скільки в Клубі Боягузів народу, Олю?

— Цього ніхто не знає. Софійка так каже. Учитель не збирає всіх разом, бо до кожного він застосовує окремий підхід. Адже страх у кожного свій, не схожий на страх іншого. Якщо так, то і завдання для кожного боягуза спеціальні.

Максим Білан ляснув у долоні.

— Знаєте, друзі, з мене цього досить! Ти, Олю, серйозно в усе це віриш?

— Я вірю в те, що батькам до мого боягузтва нема жодного діла! — тепер у голосі дівчинки чувся виклик. — Вони кажуть, як оце ти — всі люди бояться, це здорове відчуття, це твоя страховка від помилок, минеться з віком. А я не хочу! Я не хочу бути боягузкою! І якщо в цьому світі, або в цьому місті є вчитель, готовий вислухати мене і допомогти побороти страх, я не піду до нього — побіжу! На крилах полечу, ясно вам?

Голос Олі почав звучав дедалі голосніше, починав дзвеніти. Максим відчув — ще трохи — і він зірветься на крик. Крик приверне увагу пані Люби та Назара Жупанського, а це зовсім не бажано.

Думки вистроїлися в Максимовій голові у рядок. Розказати про цього підозрілого вчителя і про Клуб Боягузів комусь із дорослих треба. Мало того — з цим потрібно чимшвидше бігти в міліцію. Але тоді доведеться розповідати всю правду, недомовками не обійтися. Отже, кирпатий Назар Жупанський дізнається, що його донька свідомо вкрала з дому гроші, а потім, коли попалася, так само свідомо оббрехала першого, хто потрапив їй на очі.

Буде від того мир у родині Жупанських? Навряд. І викриття таємничого вчителя сміливості нічого не змінить.

Ясна річ, Оля хвилюється через свій ганебний вчинок, який її примусили зробити, але про який не знає тато. І тато навіть готовий забути про ті злочасні гроші й більше ніколи не повертатися до цієї теми. Що наразі Олю цілком влаштовує. Зовсім інша справа — коли все це вилізе за межі їхнього вузького кола. Бо тоді ця історія навряд чи скоро забудеться.

— Гаразд, — промовив Білан, хоча вишикувані думки ще не зовсім оформилися в якесь логічне рішення, і хлопець говорив, випереджаючи їх: — Треба нам познайомитися з тим вашим легендарним учителем. Може, я помиляюся, він справді порядна людина. Просто позбавляє батьків боягузів частини проблем. Тоді я заодно свої страхи вилікую.

— Він не лікує — він учить, як їх подолати, — поправила Оля.

— Ну, то навчуся, — погодився Максим. — Через «козла» на фізкультурі стрибати. Втру носа Черненкові, не лише він тепер буде коником-стрибунцем.

Оля наморщила чоло, переварюючи почуте.

— Ви... ти це серйозно?

— Як ніколи! — запевнив її Білан. — Коли в тебе перше побачення з учителем?

— Сьогодні ввечері. Ми вже домовилися з Софійкою, вона мене прикриє. Скаже, що ми домовилися разом іти на забаву...

— Хто кого забавляє? — поцікавився Денис.

— Ніхто нікого, — пояснила Мавка. — Сам себе забавляєш. У нас забавою називають будь-яке зібрання. Ось ви до мене в гості приїхали — маєте забаву. До однокласника на вечірку пішли нові фільми дивитися чи музику слухати — теж забава.

— Отже, сьогодні ввечері і я матиму гарну цікаву забаву, — сказав Максим Білан.

Глава 10

Назад дороги нема

Оля не встигла оговтатись, як її нові друзі обговорили всі деталі.

— Не можу я нікого вести з собою — це проти правил, — опиралася дівчинка.

— Правила для того існують, аби їх порушувати. І ти не боїшся це робити. Отже — робиш сміливий вчинок, перемагаєш боягузтво, — пояснив Максим, а всі з ним погодилися. Оксана навіть у долоні заплескала — не думала, що Білан так швидко вихід знайде.

— До того ж, Олю, в нашого Білана, нового учня вашого вчителя, буде квиток у перший ряд — живі гроші, — зауважив Денис, і тепер у долоні заплескала Мавка — Черненко, якого вона ще сьогодні вранці вважала трошки відлюдкуватим, починав їй подобатися. Бо підходив до всього, що відбувається, звичайнісіньким хлопчачим розумом.

— І остання причина, чому я повинен іти з тобою — так усе має шанс залишитися між нами, — підвів ризику під простим планом Максим. — Інакше доведеться поставити до відома твого милого тата. Чого не хочеться ні тобі, ні мені, а вчителю — поготів.

Це остаточно переконало Олю, і далі всі вже домовлялися, як і коли виберуться з дому. Коли настала черга шукати членські внески, вийшла несподівана затримка. Виявляється, ні в кого з чотирьох не було такої суми. Батьки видали кожному з них на якісь витрати, знаючи — на фестивалі учасників забезпечать належним харчуванням. Приймаючи в себе друзів доньки, пані Люба, звичайно ж, не вимагала з них грошей — подібного навіть уявити неможливо. А в суботу по хлопців приїде Білан-старший і завезе їх до Києва на власному автомобілі, що теж не передбачає ні для кого з гостей додаткових витрат.

Мавка знала, де мама тримає гроші. Але піти шляхом Олі й поцупити їх вона не збиралася — адже в такому разі сама стане злодійкою, нехай і мимоволі. Допускати цього в жодному разі не можна.

Проте вихід усе одно знайшовся. Максим запропонував усім скласти в бейсболку Дениса все, що лишилося від кишенькових грошей, виданих батьками на дорогу. Найбільше лишилося, як не дивно, в Черненка — мама не змогла виділити йому великої суми, через те хлопець трошки соромився і не особливо витрачався на різні сувеніри та інші подібні дурниці. Гроші тримав у старому гаманці, гаман сховав на самому дні наплічника. Коли Максим і Оксана скинули до його запасів свою решту, виявилось — не вистачає десятки. З цим Мавка пообіцяла допомогти, і вже за п'ять хвилин говорила пані Любі, на яку цікаву забаву хоче ввечері піти з Олею. Тому їй потрібно хоча б десять гривень, аби мати при собі якусь невеличку копійку на кока-колу.

Назар Жупанський підтвердив — він дозволив доньці сьогодні ввечері піти кудись із її приятелькою Софійкою. Навіть дзвонив попередньо її батькам і цікавився, чи ті в курсі справ. Звісно, що в курсі — Софійка навішала своїм такої самої локшини про забаву, як і було домовлено з подругою.

— Не втомилися? — запитала пані Люба своїх гостей.

— Ще наспимося, — відповіла за всіх Оксана. — Бачте, як все гарно складається — нові друзі з'являються після неприємностей.

— То правда, — погодилася пані Люба. — Але, хлопці й дівчата, найпізніше, коли ви мусите бути вдома, — двадцять друга нуль-нуль. Ми можемо вам довіряти?

— Аякже! — напустив на себе солідності Максим, і пані Люба з паном Назаром не змогли стримати сміху.

Аж тепер всі помітили — день добігав до вечора, і стрілки годинника наближалися до шостої. Швиденько випивши ще чаю, аби остаточно заспокоїти господиню, компанія нарешті вибралася з дому. І на вулиці всі раптом відчували, наскільки серйозними стали. Після висновків, зроблених Максимом, ця пригода вже перестала здаватися грою.

Куди їхати, Софійка пояснила. Всі п'ятеро сіли на трамвай, і Оля сказала вийти, щойно він виїхав з центру міста. Білан сам міг би тут, між цих вуличок, дуже просто і швидко заблукати. Тоді як Оля і Мавка орієнтувалися тут якщо не з заплющеними очима, то принаймні дуже впевнено.

Потрібний будинок виявився в самому кінці покрученої вулички, вкритої вже не бруківкою, а старим порепаним асфальтом. Це була триповерхова кам'яниця, входом до якої слугував один під'їзд, обладнаний на диво новими металевими дверима з кодовим замком. Смикнувши за ручку і переконавшись, що зачинено, Оля впевнено натиснула потрібні кнопки. Клацнуло, двері піддалися і дівчинка боязко ступила в тьмяну середину, де відгонило котами.

— Добре, що тепер ми всі знаємо це місце, — зазначив Максим. — Лишайтеся тут. В разі чого... Словом, краще не загадувати, але, Денисе, ти знаєш, як діяти в разі чого.

— Будь спок, боягузе новоспечений, — Черненко всіляко намагався зберігати спокій, хоча зовнішній вигляд цього будинку і нутрощі під'їзду наганяли на нього тривогу. — Давай, повертайся сміливим.

Зібравшись з духом, Білан теж переступив поріг будинку. Невідомо для чого причинив за собою двері, дочекавшись, поки клацнув замок. Усе, дороги назад нема. Треба рухатися тільки вперед, аби справді ніхто не здумав вважати його боягузом.

Хоча, правду кажучи, опинившись у цьому моторошному під'їзді не менш страхотливого будинку, Максим Білан признався собі — він справді починає боятися. І це правильно — він же зібрався вступати до Клубу Боягузів.

Глава 11

Темний коридор

— Де ти там? — почулося згори. — Йди за мною, тільки обережно...

Максим, скрадаючись, піднявся кам'яними сходами на другий поверх. Перший і третій, як він помітив, все ж освітлювалися тьмяними лампочками. А тут, на другому, не світилося нічого. Більше того — тут були тільки одні двері. Видно, відчувши його подив, Оля пошепки пояснила:

— У старих будинках мешканці займали по одному поверху. Квартири досить великі та просторі. Потім, коли помінялася влада, сюди напхали народу і зробили комуналки. Тепер бізнесмени їх розселяють. Бачив двері? Хтось усе це викупує потроху...

— Учитель ваш? — тихенько гмикнув Максим.

— Я тобі про будинок кажу. Сама тут уперше. Хто він такий — не знаю.

— Давай знайомитися.

Білан провів рукою по одвірку, шукаючи кнопку дзвінка. Та пальці наткнулися лише на те місце, де вона колись була. Завагавшись на мить, хлопець кілька разів стукнув кісточками пальців у старі двері. Усередені було тихо. Він постукав сильніше, а тоді взявся за металеву ручку і повернув її.

Вона піддалася. Двері з рипом прочинилися.

Не сподіваючись на таке, Оля, зойкнувши, відсахнулася. Якби Максим прийшов у таке місце сам, він теж би злякався і, правду кажучи, не пішов би далі. Але поруч із дівчинкою він мусив здаватися сміливим. Тому ступив до помешкання першим. Оля посунула за ним, автоматично причинивши двері.

Навіть якби Максим хотів роздивитися, що тут таке, все одно не зміг би. В середині було темно, лиш десь попереду на стіні стрибали відблиски незрозумілого походження. Розвівши руки в сторони, хлопець торкнувся стіни кінчиками пальців правої руки. Торкнутися стіни з лівого боку він зміг, лише посунувши на два кроки ліворуч.

Передпокій у цій старій кімнаті був не величезним, проте досить просторим.

Перед тим, як рухатися далі, назустріч відблискам, хлопець легенько відсторонив Олю, підійшов до входних дверей. Очі ще не звикли до темряви, він далі вивчав обстановку навіпомацки.

Пальці намацали автоматичний замок. Отже, зробив висновок Максим, при бажанні тут можна зачинитися зсередини. Одначе двері залишили відкритими. Отже, той, хто тут є, ким би він не був, чекає на гостя. І, очевидно, нічого справді страшного в цьому Клубі Боягузів із ними не станеться — інакше двері б тут зачинилися за ними наглухо.

Заспокоївши самого себе такими висновками, Білан, знову відсторонивши Олю, обережно рушив уперед, тримаючись за стіну правою рукою. Раптом стіна скінчилася, а хлопець, зробивши наступний крок, вийшов просто в інший коридор. Відразу стало зрозуміло, що тут відблискує.

Вздовж стін по всій довжині темного коридору горіли свічечки.

Вони не були достатньо яскравими та великими, аби освітлювати все приміщення. Їх вистачало лише на те, аби створити ілюзію світлої стежки. Шляху, який веде до нового життя — інакше Максим це не сприйняв. Придумане дотепно та з певним розрахунком, нічого не скажеш.

Тут же згадалася Дорога з Жовтої Цегли, з якої не можна звертати і яка приведе всіх мандрівників до Смарагдового Міста. Чи до Країни Оз^[2] — що кому більше подобається. У будь-якому разі наприкінці шляху чекав чарівник, який виконає всі ваші бажання. Серед яких — зробити сміливим Лева-боягуза.

Освітлений свічками коридор завершувався причиненими дверима. Мабуть, вони вели до великої кімнати.

— Це ти? — прозвучало раптом у тиші. Голос луною відбився від стелі, і по тілу Білана зрадницьки побігли мурашки. Він хотів відповісти, та вчасно зупинився. Запитання повторилося, і Оля, зрозумівши, що треба робити, озвалася:

— Так... Я прийшла...

— Ти боїшся? Тобі страшно?

— Т-так, — дівчина не грала, їй справді було не по собі.

— Тоді ти прийшла, куди слід. Тут ти перестанеш боятися. Йди сміливо, роби перші кроки до сміливого життя! Вперед! Я чекаю на тебе!

Голос звучав рівно і вочевидь був записаний на магнітофонну плівку. Все це дедалі більше нагадувало Біланові ту казку про чарівника Гудвіна. Але одне діло — читати. Навіть коли перед тобою розігрують циркову виставу у спеціально призначеному для цього місці — теж нічого. Все, що відбувалося тут і тепер, попри всю надуманість та бутафорію, було справжнім.

Придумав це все зовсім не добрий дядечко. Саме це і лякало.

Максим пропустив Олю вперед, а сам пішов за нею, буквально дихаючи їй у потилицю. Мабуть, це трошки заспокоювало її — рухалася дівчинка впевненіше. Перетнувши напівтемний коридор, вона простягнула руки і штовхнула двері.

Вони легко подалися.

Максима і Олю враз засліпило яскраве світло.

Глава 12

Учитель

Світила потужна лампа, встановлена біля стіни і спрямована просто на двері.

Більше жодного світла тут не було. Якби ця лампа горіла тут від самого початку, її світло пробивалося б крізь щілину між дверима та підлогою. Отже, дійшов висновку Максим, її засвітили, щойно гості прочинили двері.

Далі події почали розвиватися швидко і зовсім не за планом, передбаченим мешканцем цієї дивної квартири.

— Чому ти не сама? — роздратовано крикнув чоловічий голос, тепер уже не з магнітофонних динаміків, а цілком нормальний, навіть трошки шепелявий.

Яскраве світло згасло, на якусь мить зануливши гостей у темряву. Та майже відразу під стелею засвітилася звичайна лампочка, і коли в очах перестало блимати, Білан нарешті роздивися того, хто називав себе вчителем.

Ним виявився невисокий на зріст чоловік. Обличчя обрамляла акуратно пострижена борідка. Зате на голові волосся не було — старанно поголений череп блищав у світлі лампочки. Вдягнений бородань, щоправда, був досить дивно: білі штани, червоні туфлі й піджак зі стоячим комірцем, застебнутий на всі гудзики. Очі бородань закривав темними окулярами, які відразу зняв, щойно побачив двох гостей, а не саму дівчинку.

Нічого лиховісного в учителеві не було. Навпаки, він нагадував Біланові якогось надто ексцентричного троля.

— Добрий вечір, — привітався хлопець.

— Що це означає, я тебе питаю? — не зважаючи на привітання, учитель наставив вказівного пальця на Олю, і Максим звернув увагу — ніготь на пальці давно не стрижений, великий, гострий та пофарбований чорним лаком.

— Їй стало страшно йти самій. Тому вона попросила мене проводити, — ляпнув Білан перше, що спало на гадку. — Тут же в

Клуб Боягузів приймають, правильно?

— Нікуди тут не приймають! Давайте, катайте звідси! — грубувато звелів учитель, і Максим не здивувався б, якби той раптом затупав ногами.

— Розумію, що тут свої правила і я їх порушив, — мовив на це хлопець. — Але в мене виняткова ситуація. До того ж — ось! — він сягнув рукою в задню кишеню джинсів, витягнув старанно зібрані купюри, простягнув бороданю: — Ось, ось, візьміть! Я порядки знаю!

Побачивши гроші, учитель відразу заспокоївся, спритно вихопив їх з Максимової правиці, швиденько перерахував. Зібрані спільними зусиллями сто гривень зникли в кишені чорного піджака бороданя.

— З цього треба починати, — промовив він, вимовляючи «ц» замість «ч» — вийшло «поцинати». — Ласкаво просимо до Клубу Боягузів! За нашими умовами, кожен новий боягуз справді повинен привести з собою ще одного товариша. Але — не відразу, а після того, як...

— Я знаю, — перебивати старших невічливо, та сьогодні Білан чхати хотів на хороші манери. — Потрібні для вступу в клуб гроші я вкрав у своєї бабусі. Вона старенька, проте дуже сердита. Якщо вдома дізнаються, що я образив бабусю, мені таке зроблять — мало не буде!

Учитель задоволено провів себе по блискучій лисині. Потім так само задоволено пройшовся по кімнаті, в якій, як встиг роздивитися Білан, не було жодних меблів, крім величезного старовинного крісла. Обійшовши хлопця з дівчиною по колу, бородань зупинився біля Олі, поклав руку їй на голову, трошки попестив:

— Це — доля! — прорік він. — Знаєте, друзі мої дорогі, це справді доля. Тебе Олею звати?

— Так, — відповіла Оля.

— Тебе рекомендувала така мила дівчинка Софійка?

— Так.

— І ти боїшся не чогось конкретного, а просто — боїшся? Відчуваєш якийсь страх, пояснення якому немає?

— Угу.

— А тебе, друже, як звати? — тепер долоня вчителя перемістилася на маківку Білана.

— Максим, — назвався хлопець.

— Чого ж ти боїшся? Розкажи учителю про свої страхи, не бійся. Власне, ти можеш боятися тут. Ти приніс сюди свої страхи. Але щоразу, виходячи звідси, ти залишиш мені частину своїх страхів. Отже, ти боїшся...

— Уроків фізкультури, — Максим майже не брехав. — Не можу через «козла» перестрибнути. З мене всі сміються, а я все одно боюся. Перечеплюся, вдарюся, буде боляче — це більш неприємно, ніж коли з тебе ірже весь клас.

Учитель позадкував, картинним рухом вмовився в крісло, закинув ногу на ногу.

— Бачиш, Олю — друг, якого ти привела, може розказати, чого саме боїться. І він не побоявся прийти сюди. А ви, дівчатка, самі не знаєте, чого боїтеся. Тому природа ваших страхів мені невідома. Отже, ефект від моїх уроків переважно дорівнює нулю. Ось, Максиме, яке в нас у клубі горе — вчащають до мене в основному дівчатка. Хлопці теж бояться. Але ще більше вони бояться сказати комусь, чого бояться. Отак. Ти прийшов. Отже, бажання подолати страх у тебе сильніше за сам страх. Я не дуже заплутав тебе?

— Ні, мені все зрозуміло.

— Чудово! — вчитель ляснув у долоні. — Тоді ми зробимо так. Олю на сьогодні відпустимо. Ми познайомилися. Ти зробила вже два сміливих вчинки — виконала потрібне для вступу завдання і, попри сувору заборону, привела сюди свого друга. Ти молодець, Олю! Я вношу тебе в десятку своїх найкращих нових учениць! Я пишаюся тобою, дівчинко! Тепер іди, а ми з Максимом продовжимо нашу чоловічу розмову.

Такої домовленості не було. Вони повинні піти звідси разом.

Але коли вони йшли сюди, то не знали, що на них чекає за цими дверима. Вони вже один раз зіграли проти встановлених учителем правил. Порушувати їх удруге означало ризикувати. Чим — невідомо, та новим членам Клубу Боягузів все ж не хотілося перевіряти це на собі.

Оля, зустрівшись на мить поглядом із Максимом, подякувала вчителю за високу оцінку і пішла, не озираючись. Що б не сталося, внизу чекає ціла компанія друзів. Кроки дівчинки стихли.

Максим залишився з учителем віч-на-віч.

Глава 13

Срібна табакерка

Якійсь час бородань міряв кроками кімнату з кутка в куток, потираючи руки і муркочучи щось собі під ніс. Щоразу, коли він проходив повз Білана, на мить зупинявся, тріпав його по плечу і знову продовжував свій дивний ритуал.

А потім почав виробляти щось зовсім чудернацьке. Мугикаючи лише йому відому та зрозумілу мелодію, вчитель утнув дивне танцювальне колінце, закружляв довкола своєї осі, мов балерина, підстрибнув цапом, наче хотів доскочити до лампочки під стелею. Нарешті відбив моряцьку чечітку і метеликом пурхнув на диван. Ляснув долонями по колінах, широко посміхнувся, показавши хлопцеві щербатого рота.

— Не дивуйся, друже, — по-панібратському промовив він, ніби вони були знайомі з Максимом із самого дитинства. — Просто я нарешті дочекався того, що мені треба і того, кого найдовше чекав. Не розумієш? — Білан похитав головою. — Пояснюю дуже коротко. Бо якщо почну говорити довго, починати доведеться від царя Гороха. Ну, не зовсім від царя, але від графа Потоцького — точно. Знаєш, хто такий граф Потоцький?

— Державний політик Австро-Угорської імперії позаминулого століття. Намісник Галичини. Цінитель мистецтв та любитель французької архітектури, — чітко, мов на справжньому уроці, відповів Максим.

— Ти ба, для своїх років ти досить багато знаєш, — задоволено гмикнув учитель. — Це прекрасно, пояснювати тобі доведеться ще менше. Як палкий прихильник мистецтв, граф Потоцький часто приймав у себе музикантів. Одного разу в нього гостювали італійці, відомі цінителі класичної опери. Переспівати італійський тенорів, хлопче, треба вміти! Але один молодий львів'янин, єдиний син збіднілих міських аристократів, сімнадцятирічний Зенон Драгомир вразив не лише іменитих гостей, а й самого графа. Тенору-самоуку довго аплодували стоячи, — учитель, захопившись розмовою, скочив

на ноги і кілька разів ляснув у долоні, ніби показуючи, як це робилося. — Потім юнака, за особистого сприяння Потоцького, відправили до Італії вчитися. З тим, аби відтак Драгомир повернувся на батьківщину і розвивав українське оперне мистецтво. Та це все насправді — дрібниці. Бо в той день, коли Зенон співав для пана Потоцького та його гостей, один італійський граф так розчулився, що подарував талановитому хлопцеві срібну табакерку. Наступного дня італієць сам приїхав до Драгомирів, сховався із Зеноном до ювеліра, і той зробив на табакерці дарчий напис. Ось цей напис і робить нині подарунок ціннішим за золото. Цікава історія?

— Повчальна, — погодився Білан, не розуміючи, до чого веде дивний бородань і який стосунок усі ці старожитності мають до Клубу Боягузів.

— Після того випадку рід Драгомирів відродився. Опускаючи всі подробиці, з яких при бажанні можна скласти цілий авантюрний роман, скажу: нині у Львові тихо і скромно живуть потомки того самого Зенона Драгомира. Власник срібної табакерки заповів, аби вона переходила в спадок лише по чоловічій лінії. Але сталася несправедливість, заповіт порушено, — учитель витримав театральну паузу. — Власницею срібної табакерки тепер є така собі пані Варвара Нагорняк, яка до одруження мала прізвище Драгомир. Її чоловік, Мирослав Нагорняк — композитор. Нікудишній композитор, між нами кажучи. Вони вже старенькі, обом за сімдесят. Табакерку тримають удома. Не на видному місці — ховають у шухляді. Кілька разів на рік дістають з нагоди якогось свята, і все. Постійно вдома сидять, виходять тільки в оперу чи філармонію. Словом, якщо є десь класичний концерт чи оперна вистава.

Максим зовсім перестав стежити за ходом думки вчителя, тому вирішив знахабніти і перервати його:

— Все це дуже цікаво. Але я тут до чого? Бородань якось дивно подивився на нього, потім ляснув себе по чолі:

— Справді! Я вибрав тебе, бо ти — хлопець. Не просто хлопець, а боягуз, котрий має сміливість визнати себе таким. І має бажання побороти свій страх. Я не помиляюся?

— Ні, — про всяк випадок підтвердив свій намір Білан.

— Для цього я придумав свій Клуб Боягузів. Тут — єдине місце, де з них не сміються і справді хочуть допомогти. Я думав — сюди почнуть приходити хлопці, і я знайду того, хто мені потрібен. Хто стане моїм найкращим учнем. Але сюди вчащали майже самі дівчатка, які не годяться для головного випробування на сміливість. Бо гроші — це важливе, але не основне. Хочеш, доведу?

Царським жестом вийнявши з кишені принесені Максимом гривні, учитель простягнув їх хлопцеві.

— Тримай. Тримай, кажу. Ти принесеш мені щось набагато важливіше, ніж сто гривень. Ти принесеш мені срібну табакерку. Гордість роду Драгомирів. Те, що належить мені по праву!

Глава 14

Дідусева бібліотека

Коли Максим вийшов із Клубу Боягузів, на місто вже впевнено лягали теплі червневі сутінки.

Від почутого голова в Білана йшла обертом. Тому він до пуття не зміг пояснити іншим, які чекали на нього неподалік від будинку, що саме відбувається. Оксана першою зрозуміла стан хлопця, тому цикнула на всіх, і додому до Мавки компанія поверталася мовчки.

Удома на гостей уже чекав Мавчин тато, пан Микола. Оля неабияк здивувалася, що тут був не лише її тато, а навіть її мама. За цей короткий час пані Люба встигла так здружитися з Назаром Жупанським, що просто не відпустила його без вечері. А він, у свою чергу, запитав дозволу запросити ще й свою дружину. Тепер Чепеляки і Жупанські збиралися дружити родинами.

— Уяви собі, Мавко! — вигукнула пані Люба після того, як дорослі дружно похвалили дітей за вчасне повернення додому. — Виявляється, пан Назар — це той самий Назар Жупанський, який складає чудові пізнавальні кросворди для наших газет і випускає цілі збірники кросвордів, із якими я не нудьгую, коли їду у відрядження! Ми ще не скоро наговоримося!

— Ми вже вас заморили, — делікатно сказав Назар Жупанський. — Зловживати вашою гостинністю не хочемо. Може, зберемося якось у суботу?

— Але півгодини ще побути можна! — тоном, який не викликає заперечень, мовив Мавчин тато. — Дітвора поки що нехай поспілкується.

Саме цього друзям і треба було. Не дізнавшись, чим закінчилася розмова Максима з учителем, Оля категорично відмовлялася йти додому. Тепер у них був час на обмін враженнями.

Не змовляючись, усі пішли за Максимом у бібліотеку. Причинивши двері, Білан пояснив:

— Я відчуваю, що мені тут найкраще думається. У Києві для цього в мене є спеціальне місце, Бабусіна Хата називається. Черненко

знає, і Оксана там бувала. А тут, виходить, дідусева бібліотека, зібрання розумних книжок. Тут ще краще думається.

— Не тягни kota за хвіст! Манера твоя дурна! — поквапив його Черненко.

Історію про срібну табакерку Максим переповів ще коротше, ніж її розповідав учитель. Бачачи, що ніхто поки що нічого до пуття не розібрав, він повів далі.

— Цей ваш учитель, Олю — справді шкільний учитель. Тільки, як він каже, з школи його вигнали невігласи та дурепи, котрі не розуміють сучасних прогресивних методів підліткового виховання. Звати його Василь Драгомир, він сам так сказав.

— Родич? — запитала Оксана.

— Якщо йому вірити — один із прямих нащадків Зенона Драгомира. Той самий нащадок по чоловічій лінії, якому несправедливо не перейшла в спадок дорогоцінна срібна табакерка. Тепер учитель Драгомир хоче її вкрати.

— Нічого собі! — вигукнув Денис. — І треба було такий город городити? Пішов — і вкрав, що може бути простіше?

— Не скажи, — заперечив Максим. — Він сам мені признався, як на духу, довіру так виказував. Подружжя Нагорняків — скромні пенсіонери. З квартири вдвох майже не виходять, удома постійно хтось є. Єдиний виняток — концерти чи опера. У цю п'ятницю, тобто — післязавтра, Драгомир пошле їм квитки в філармонію. Він уже давно придумав, як це зробити — щось типу благодійного подарунку родині призабутого композитора. Причому квитки дорогі будуть, а в певний час по Нагорняків під'їде спеціально замовлене таксі. Воно ж забере їх після концерту додому. Все це, аби ви знали, буде оплачене вчителем з так званих боягузівських членських внесків.

— Він це теж тобі розказав? — недовіжливо запитала Мавка.

— Не такий уже вчитель і дурний — повністю карти розкривати. Але я по дорозі помізкував — іншого висновку просто не напрошується. Де б Драгомир ще гроші взяв? Срібна табакерка, так собі думаю, йому теж не на добру пам'ять потрібна. Срібло, звісно, дешевше за золото. Але срібло — раз, італійська робота — два, антикварна річ — три, дарчий напис на фамільній реліквії — чотири,

подарунок друга графа Потоцького — п'ять. Усе це вкупі робить срібну табакерку дуже цінною.

— Ну, а твоя яка роль? — нетерпеливився Денис.

— Подолати свій страх. Залізти через кватирку до квартири Нагорняків, поки хазяїв не буде.

Відчинити двері зсередини — замок там досить простий. Учитель каже — треба тільки ручку повернути. Потім він сам зайде, візьме табакерку — і все. Нагорняки не відразу побачать пропажу. Слідів пограбування так само не буде. Я ж позбудуся страху, вчитель обіцяв. Для такого завдання дівчатка не годяться. Ти, Олю, полізла б через кватирку в чужу квартиру?

— Ніколи в житті! — щиро вигукнула вона.

— Бачиш! А хлопець на це швидше поведеться. Тут же не просто проникнення в чужу квартиру. Тут — ціла пригода, ще й довкола таємничої спадщини. Підступні родичі, законний спадкоємець, поновлення справедливості, сміливі вчинки — що може бути цікавішим та благороднішим? Комуś ще щось не зрозуміло?

— Мені! — озвалася Оксана. — Що ти збираєшся робити далі? І що робити нам?

— Я полізу в кватирку, — миттєво відповів Максим. — А вам... Для вас теж знайдеться робота для подолання страху.

Глава 15

Останній ривок

План дій обговорювали упродовж наступного дня так старанно, що врешті-решт почали провадити розмову по колу, і Біланові це набридло.

Він попросив у Мавки аркуш паперу, сів за робочий стіл її дідуся, написав по пунктах, що кому треба робити, і на цьому попросив розмови припинити. Краще за той час, що лишився, місто подивитися. Бо за цими всіма пригодами головних цікавинок гості так і не побачать.

А в п'ятницю під вечір вся компанія, пообіцявши пані Любі повернутися вчасно, вийшла з дому, і далі вже всі діяли за розробленим планом. Максим пішов наперед, бо чомусь вирішив раптом — хитрий учитель може придумати стежити за ним. Ще вчора Мавка і Оля показали іншим потрібну вулицю, на якій жило подружжя Нагорняків. Потрібний будинок теж знайшли, навіть потрібне вікно побачили — на другому поверсі, у двір виходить.

Тепер, наблизившись до будинку, Максим зайшов у найближче підворіття, притулився спиною до холодної стіни, визирнув. Недовго чекав — таксі приїхало за двадцять сьома, літнє подружжя вийшло з під'їзду, чоловік галантно допоміг жінці сісти в авто, вмовстився сам. Щойно машина рушила, Білан вибіг зі свого сховку.

Як і обіцяв учитель, під стіною лежала невеличка драбина. Дивно — ще вчора її тут не було. Отже, якимось чином він приніс її сюди сьогодні. Та ще й так, аби ніхто на нього уваги не звернув. Вулиця для подібної справи дуже пасує: тиха, крамниць мало, майже глуха, тут і вдень мало хто ходить. А залазити у вікно треба взагалі з дворика.

Ідеальний час, ідеальне місце, ідеальний план.

Подумавши так, Максим Білан приставив драбину до стіни. Як наказував учитель — таким чином, аби драбина стала збоку від вікна на першому поверсі. Бо з нього хлопця можуть випадково побачити.

Драбина виявилася старенькою і хиталася. Обережно, аби вона не розвалилась, Максим піднявся на рівень підвіконня другого поверху по

вузеньких щаблях. Тепер починалося найскладніше для нього — акробатична вправа. Черненко, поза сумнівом, упорався б із таким завданням краще. Та нема ради — треба самому викручуватися. Мало не втулившись у стіну, Білан вдихнув і на видиху відірвав ліву ногу від щаблини, переставивши її на підвіконня. Одночасно ліва рука схопилася за край — вікна.

Зараз Максим завмер незграбною розкарякою між драбиною та підвіконням. Драбина зрадницьки хиталася, і він ризикував утратити рівновагу. Щоб цього не сталося, Білан випередив події — посунувся далі по підвіконню, перехопився лівою рукою за край прочиненої квартирки, переніс на підвіконня другу ногу. Драбина відразу впала.

Та хлопцеві вона була вже не потрібна. Тримаючись обома руками за нижній край квартирки, Максим став ногами міцніше, просунув руку всередину. Потім засунув у прочинену квартирку голову. Вчитель правду казав — такий хлопець, як він, цілком здатен сюди прослизнути.

Далі все пішло швидше. Звиваючись вужем, не будучи здатен пояснити собі, як це йому вдалося, Білан протиснувся крізь квадратну квартирку всередину і вже там незграбно звалився на підлогу. Підвівся, потер забитий лікоть. Хотілося роздивитися, що тут і як, та не мав на це багато часу. Якщо вони хочуть успішно здійснити свій план, той план учителя повинен виконуватися, наче по маслу.

Максим пройшов до передпокою. Як і було наказано, не вмикав світла. Намацав замок. Справді, нічого складного. Впоратися з ним виявилось пара дрібниць. Клац-клац — і двері прочинилися. На порозі з того боку вже чекав задоволений Василь Драгомир.

— Ну, страшно було? — відразу запитав він. — Ти боявся чогось, хлопче?

— Зовсім ні! — Білан говорив щиру правду. Йому просто не було коли боятися.

— Бачиш! — гордо промовив учитель. — Недаремно я все це затіяв. Хоч якась комусь користь від мого навчання буде.

— Дивне якесь у вас навчання, — обережно сказав Максим.

— Яке є, — розвів руками вчитель. — Його ще нетрадиційним іноді називають. Головне — аби користь, а як назвати — не штука. Все,

колишній боягузе, тепер ти вільний від своїх страхів. І взагалі — вільний. Далі я вже сам.

Зараз, потрапивши в омріяну квартиру і збираючись заволодіти омріяною реліквією, Василь Драгомир забув про все на світі. На це Максим Білан і сподівався. Коли вчитель скрадливо пройшов до кімнати, хлопець позадкував, вислизнув із квартири і зачинив за собою двері. Автоматичний замок клацнув, та це ні про що не свідчило — відчинити його зсередини простіше простого.

Ось лише самі двері відчинялися всередину. Про це Максим із Денисом довідалися ще вчора, коли піднімалися сюди, вивчаючи обстановку. І саме Черненко врешті решт запропонував хуліганський, проте — дуже простий план, як зачинити вчителя в квартирі.

Денис уже піднімався до квартири. За ним дріботіли дівчата. В руці Черненко тримав міцну мотузку, вчора вони знайшли потрібну в магазині господарчих товарів. Поки дівчата припинали один кінець мотузки до билець, хлопці пропустили другий через дверну ручку, і тепер натягували її.

Не встигли.

Василь Драгомир знайшов свою здобич швидше, ніж вони думали, і саме відчиняв двері зсередини.

— Тягніть! — відчайдушно закричав Денис. Три пари дівчачих рук вчепилися в мотузку і потягли її на себе. Прочинені вже двері від цього смикнулися, і знову клацнув замок.

— Е, хто там бавиться! — почувся зсередини гнівний голос.

— Тягніть! Сильніше тягніть! — звелів Черненко. — Натягуйте, ми тут закріпимо!

Але замок знову клацнув і вчитель смикнув двері на себе. Тепер вони прочинилися майже на половину, Драгомир угледів у отвір Максима і люто гаркнув:

— Ти, боягузливе щеня! Геть осмілів! Що це ви там придумали?

— Зараз побачиш, — просичав крізь зуби Білан, вовтузячись з мотузкою. Через плече кинув Денисові: — Поможи їм, ШВИДКО!!!

Черненко все зрозумів. Одним стрибком скочив до дівчат, схопився за їхній край мотузки, скомандував «раз-два-три» і смикнув разом із ними з останніх сил, вкладаючи в цей ривок увесь свій чемпіонський запал.

Не чекаючи такого напору, вчитель випустив з руки дверну ручку. Замок знову клацнув, Максим зробив останній рух, інші налягли, натягнули мотузку — і тепер вузол на зовнішній дверній ручці затягнувся міцно.

Навіть при всьому бажанні Василь Драгомир не міг вийти зі своєю здобиччю з обікраденої квартири. Припнута одним кінцем за бильця, іншим — до дверної ручки, мотузка міцно тримала двері й блокувала вихід. Якщо її вперто смикати — можна вибратися з полону.

Та на цей випадок у Максима так само був спеціальний план. Ще простіший, ніж фокус із мотузкою. Головне — вчасно втекти звідси.

І цей час настав.

Глава 16

Кінець Клубу Боягузів

Уся компанія встигла заховатися в тому самому підворітті, де трохи раніше вже ховався Білан.

З цього сховку вони бачили, як до будинку, де жили Нагорняки, приїхали майже одночасно міліцейська машина і кілька автівок, із яких швидко вистрибнули чоловіки та жінки з фотоапаратами. Один молодик навіть тримав у руці маленьку відеокамеру. Потрапляти на очі міліції, особливо — після прикрої пригоди з Черненком, друзі не хотіли. А журналістів допоміг запросити тато Олі. Назар Жупанський співпрацював практично з усіма популярними газетами, і особливо не розпитував доньку, якій саме сенсаційний репортаж можуть зробити журналісти в п'ятницю о сьомій тридцять вечора. Для цього треба лиш вчасно під'їхати за певною адресою. Своїй доньці Назар Жупанський довіряв, і тому не особливо допитувався, що це повинно бути і як Оля про подібні речі взагалі дізналася.

На ранок весь Львів гудів — міліція на очах у журналістів затримала злодія та афериста, який проник до квартири відомого композитора і намагався вкрати фамільну реліквію. Зашкодили йому невідомі, які, до речі, розшукуються тепер для вручення нагороди.

— Не вірте, — відразу попередив Черненко. — Хочуть нас таким чином зловити.

— Все одно зловлять. Це лиш питання часу, — зітхнула Оксана. — Батько Олі, думаєте, не дотумкав?

— Дотумкав, — погодився Максим. — Проте людина він непроста. Не з тієї породи пан Жупанський, аби втягувати свою доньку в сумнівні історії. Здогадався — але вирішив промовчати. Хто-хто, а він точно знає, як після всього журналісти почнуть Олю переслідувати. Все ж добре скінчилося. Думаю, він проковтне страву, яку Оля йому приготувала, про випадково підслухану розмову в кав'ярні. Хто говорив, з ким, кому — байдуже.

— Аби тільки так званий вчитель мовчав... — протягнув Денис.

— Ось тут можеш спати спокійно, — запевнив приятеля Максим.
— Навряд чи він зізнається, що його дітлашня переграла. До того ж, він не знає, хто ми і звідки. Та й взагалі — не вигідно йому. Адже тоді почнуться зовсім уже непотрібні розмови про його таємничий клуб...

Тут мов наврочив хто. До бібліотеки вбігла стурбована пані Люба, швидко окинула всю компанію поглядом, зупинилася на доньці:

— Мавко, Оля тобі нічого такого не казала? Тільки чесно...

— Якого — такого? — щиро не зрозуміла маму Мавка.

— Дзвонить мені щойно пан Назар. А йому, своєю чергою, телефонувала мама Софійки, її подруги, з якою ви, здається, разом кудись ходили кілька днів тому...

— І що? — далі не зрозуміла Мавка, а решта затамували подих.

— Софійка впізнала цього злодія. Ну, якого вчора затримали, а сьогодні про нього і в газетах, і по телевізору... Виявляється, він називав себе якимось учителем, затягував підлітків у якийсь дивний Клуб Боягузів, гроші за це збирав... Софійка теж потрапила під його вплив. Міліція шукає потерпілих, зголошується вже другий десяток дітей. Усе це дивно, тобі не здається?

— Мамцю, — обняла пані Любу Мавка. — Це справді жахливо, якщо воно правда. Але ж ми всі недавно приїхали. А раніше я готувалася до фестивалю. Слово честі, вперше про це чую. Та й не така вже я боягузка.

Може, пані Люба і продовжила б цю небезпечну для всіх розмову. Але все перервав дзвінок у двері.

Дуже вчасно нагодився Білан-старший, Максимів тато...

м. Київ,

червень 2008 р.

Андрій Кокотюха
ДОНЬКА КОРОЛЯ

Глава 1

Заборонений прийом

— У нас нема виходу, — розгублено мовила Максимова мама.

— У нас є вихід! — впевнено гнув своє Білан-старший, Максимів тато.

— Але мене цей вихід не влаштовує, — вкотре повторила мама.

— Бачиш, — зауважив тато, — вихід все ж є. І ти з цим згодна. Просто цей вихід тебе чомусь не влаштовує. А оце вже інша річ.

Батьки сперечалися вже другу годину. Максим Білан мовчки зайняв позицію на кріслі, яке засунув у кут великої кімнати, і дивився на них, намагаючись ні словом, ні півсловом, ні рухом не нагадати про свою присутність. Хоча мав на це повне право: адже в цю мить вирішувалося його, Максима Білана, найближче майбутнє. Після їхнього з Денисом Черненком та Оксаною Дорошенко повернення із Західної України, де їм мимоволі довелося пережити відразу кілька пригод і навіть приймати ризиковані рішення, не минуло й двох тижнів. Відтоді Денис із Максимом не бачилися. Їхні батьки, а особливо Денисова мама, яка сама, без чоловіка тягнула на собі трьох дітей, були переконані: ці двоє таких різних хлопців раптом стали найліпшими друзями і доповнюють один одного. Так само думала і Оксана, якій у квітні Білан із Черненком допомогли викрутитися з великої халепи. Можливо, в це і можна було повірити.

Максим Білан, єдиний син своїх батьків, вважався домашнім хлопчиком. Навіть дуже домашнім: у нього був свій власний дім, який він назвав Бабусиною Хатою. Однокімнатна квартира на сусідній вулиці, залишена Максимовою бабусею в спадок онукові. Він матиме змогу поселитися окремо від батьків після закінчення школи. А потім, коли спадкоємцеві стукне двадцять один рік, він стане повноправним власником Бабусиної Хати. Максим вивчав англійську мову, багато читав, добре грав у шахи і круглим відмінником не міг стати лише тому, що з фізкультури та праці мав стабільно невисокі оцінки.

Ось тут Денис Черненко давав йому фору. Учився посередньо, читав мало і не регулярно, кіно дивився тільки за умови, що у стрічці

будуть бойові сцени та автомобільні перегони. Часу на серйозне навчання в хлопця лишалося мало — доводилося глядіти молодших братика і сестричку. Зате Дениса знали як спортсмена, неодноразового чемпіона шкільних змагань. Він навіть включився в змагання за Золотий кубок, через який, до речі, хлопці й заприятелювали.

Здавалося, чудова, навіть можна сказати — класична ситуація: гострий розум та спортивна підготовка доповнять одне одного і підлітки будуть триматися купи. Тільки не все так просто. Черненко не поспішав називати Білана своїм другом, вважаючи приятеля надто зарозумілим типом, якому лише пощастило народитися в благополучній родині.

Щоправда, за час їхнього знайомства він дещо змінив свою думку про Максима в кращий бік — перестав вважати його слабаком і тютхтєм. Бо з дивних, а часом — і небезпечних ситуацій, у яких вони опинялися, саме кмітливість приятеля ставала в пригоді частіше, ніж його, Черненка, фізична сила. Перед мудрістю не схиляється лише дурень. А таким себе Денис не вважав.

Не вважав його дурнем і Максим Білан. Звиклий до розмірковування, він зробив очевидний висновок: вони з приятелем дуже різні, аби справді бути близькими друзями. Але саме в цьому він і бачив закономірність, яка підлягає закону про притягування протилежностей. Уже кілька разів життя оберталось так, що обом хлопцям, незалежно від того, хочуть вони того чи ні, доводилося не просто встрявати в дивну та загадкову історію, але гідно з неї й виходити. Якби в пошуках виходу хлопці не об'єднувалися, а далі дивилися один на одного вовками, їхні пригоди закінчилися б одразу. Причому — неприємно, якщо не трагічно.

Тому мудрий Максим якось мирився з тим, що його запальний приятель Денис частенько дратується, коли їхні шляхи знову перетинаються. На місці Черненка Білан теж би дратувався. Погодьтеся, мало радості спілкуватися з тим, хто рано чи пізно матиме більшу рацію, ніж ви, і так буде завжди.

Звісно, Максимові батьки не мали змоги покопатися в стосунках двох тринадцятирічних хлопчаків аж так глибоко. Особливо тепер, коли виникла нагальна проблема кудись прилаштувати сина на десять днів. Саме стільки батьки будуть за кордоном. Білана-старшого

запросили на міжнародну конференцію з такою довгою та незрозумілою назвою, що навіть Максим не міг її вимовити. Не кажучи вже про те, щоб зрозуміти її суть. Умови запрошення передбачали, що пан доктор Білан, як його на іноземний манер назвали в офіційному запрошенні, має право взяти з собою асистента і вільний вибирати кандидатуру сам. Звичайно, тато взяв асистентом маму.

Тепер треба придумати, де їхній син побуде десять днів. І головне — під чийм наглядом. Спроба Максима пояснити, що нагляд йому не потрібен, почутою не була. А мама, своєю чергою, не хотіла нічого чути про те, аби її син цей час пожив у селі на Полтавщині, разом зі своїм другом Денисом. Бо післязавтра Денисова мама, за сталою традицією, відправляє сина туди до кінця літа. Менші вже там, з бабусею. Денис поїде пізніше, він же нещодавно приїхав і трошки допомагав матері з косметичним ремонтом квартири.

— Її син був із нашим у подорожі, — сказав Білан-старший. — Я тоді, якщо ти пам'ятаєш, давав їй слово, що, в разі чого, за нього також відповідатиму. Тим паче, що я вже бачив цих авантюристів у ділі, — тато підморгнув Максимові. — Певен — вона радо нам допоможе і не буде заперечувати, якщо хлопці якийсь час поживуть разом. Це ж, зрештою, ненадовго...

— Я тобі вірю, — погоджувалася мама. — Вона не буде заперечувати, бо вважає себе зобов'язаною нам. Але заперечую я: в тій родині й без нашого, як ти кажеш, аванюриста, троє. Невідомо, які умови в тому селі.

— Там природа. Це найкращі умови. Ну а няньки нашому синові не треба, можу тебе запевнити.

— Все одно... Не хочеться звальювати на когось наші проблеми. Ні, такий вихід мене не влаштовує. Категорично.

— Не влаштовує? Добре, є ще один вихід: відмовитися від поїздки. Категорично. Всі питання знімуться відразу.

Подумки Максим зараз аплодував татові. Чому він із самого початку не застосував такий вагомий аргумент? Прийом заборонений, але ж результат позитивний — мама погодилася.

Не те, щоб Максимові Білану хотілося їхати в село на Полтавщину в компанії з Денисом Черненком. Але йому просто дуже

хотілося кудись виїхати з остогидлого Києва. Мандри та подорожі —
завжди добре.

Глава 2

Пригода під Пирятином

Як і думав Максим, усе владналося без особливих проблем.

Денисова мама була дуже щаслива — їй хотілося, аби її старший син частіше спілкувався з хлопцем із порядної родини та набирався від нього чогось хорошого. Вона не приховувала цього, що особливо дратувало Черненка. Він принципово не бажав спілкуватися з «корисними людьми» і взагалі опирався так званим «потрібним знайомствам».

Відтак у ситуації, що склалася, від його думки нічого не залежало. Максим поїде з ним до бабусі. Причому відвезе їх туди особисто Білан-старший на своїй машині. Це позбавляло Денисову маму необхідності витратити час, аби їздити туди-назад: її дуже втомлювала дорога, особливо — влітку. А так вона зможе трошки відпочити і перевести подих.

Отже, все складалося на користь дорослих.

Виїжджали удосвіта, коли машин менше і простіше вибратися з Києва. Побачивши Максима з двома сумками, запакованими дбайливою мамою, Денис презирливо хмикнув, поправив свій не надто важкий наплічник і глузливым тоном поцікавився:

— У тебе там, випадково, шуби нема?

— Для чого шуба? — Білан не зрозумів підначку.

— А раптом за ці дні сніг випаде? — Черненко зробив страшні очі. — Прикинь: влітку в селі Зозулясте на Полтавщині випав мокрий сніг, а Максимові Білану мама не спакувала шубу, від чого Максим Білан підхопив нежить і чхав до початку навчального року.

— Дуже смішно, — серйозно погодився Максим. — Тільки ми з тобою в одному класі все життя вчимося — ти мене хоч раз у шубі бачив? Чому ж тоді я мушу робити виняток і брати її з собою саме тепер? Узагалі, для чого ти заводишся? Хочеш, аби я почав бити себе в груди і кричати: «Нема в мене шуби! Нема в мене шуби!» Або взагалі клеїти дурня і робити вигляд, ніби твої шпильки мене не обходять? Так, сумки збирала мама. Вона напакувала туди чистих футболок,

шортів та штанів, щоб нікого не обтяжувати пранням. Ще там продукти для всіх нас та гостинці твоїм малим — не збираюся я вас там усіх об'їдати.

— Не об'їси, не бійся, — здав назад Черненко. — Ти стільки не подужаєш ...

— І взагалі, знаєш — я не нав'язувався тобі в компанію. За нас тут усе вирішили. Ми якось до цього часу особливо не сварилися. Тому давай уже потерпимо ці дні. А тоді ти від мене відпочинеш.

— Не дуже ти і втомлюєш, — буркнув Денис. — Забагато думаєш про себе, скажу тобі...

— Коли так — давай пакуватися.

Саме нагодився Білан-старший, який весь час, поки хлопці пікірувалися, обмінювався з мамою Дениса подяками. Він відчинив багажник, завантажив туди велику синову сумку, простягнув руку по меншу. Перехопивши Черненків погляд, Білан взяв її сам і, піднявши, поставив до першої. Зверху примостився наплічник Дениса.

Розсілися. Помахали Денисовій мамі руками. Поїхали.

Спочатку про щось намагалися говорити, та розмова не клеїлася. Замість того Білан-старший запустив диск із записом музичних хітів своєї молодості. Так, під супровід музики, вони виїхали за межі Києва. Денис прилаштувався дрімати на задньому сидінні. Максим дивився у вікно, пробуючи спочатку рахувати дерева, котрі пролітали повз них. Коли це заняття набридло, знайшов іншу розвагу — спробував рахувати корів та кіз, що паслися на придорожніх полях. Його несподівано зацікавило, яких домашніх тварин він налічить більше.

Ось так, підраховуючи худобинку, Білан закуняв.

А прокинувся від того, що машину труснуло і скреготнули гальма.

Максим не встиг ще прочуматися, як Білан-старший уже вибігав з машини, сильно хряснувши дверима. Із заднього сидіння озвався заспаним голосом Денис:

— Що там таке?

— Наче ми ледь когось не збили, — промовив Максим, дивлячись на свого тата, який саме піднімав з асфальту якогось хлопчика у джинсах, запорошеній білій футболці та кепці-бейсболці, натягнутій мало не очі.

— Твій старий — лихач, — відгукнувся Черненко.

— Стули пельку, — не стримався і огризнувся Максим. — Він завжди їздить акуратно, за правилами, навіть на трасі. Ти, до речі, сам міг у цьому переконатися. Не перший раз з нами їдиш. Ні, тут щось інше сталося. Я спав і не бачив.

— Я сам спав, — сказав Денис.

— Ось і помовч! — Максим прочинив дверцята і вийшов із машини.

Пригода сталася точно біля дороговказу з написом «Пирятин 20», тобто — за двадцять кілометрів від містечка Пирятин. З траси автомобіль не з'їхав, тому водії, котрі рухалися в тому ж напрямку, вимушені були пригальмовувати, аби об'їхати машину, що зайняла незручну позицію. Звичайно, кожному було цікаво, що сталося, і Максим, відчувши себе та свого батька центром непотрібної загальної уваги, почервонів. Приємного в такій увазі нічого не було.

Тим часом Білан-старший, стоячи на колінах, обмацував потерпілого хлопця. До його честі, той не канючив, не плакав, не кричав — стояв мовчки, ніби хтось його зачаклував. Здається, тато загальмував вчасно. Якою б не була причина пригоди, хлопчина не постраждав.

— Що? — стривожено запитав Максим тата.

— Нічого, — відмахнувся той. — Хотів би сказати, синку, що все в повному порядку, тільки щось тут не те. Вона сама під машину стрибнула, наче заєць.

— Вона? — здивовано перепитав Максим, переводячи погляд із тата на мовчазного хлопчика.

Замість відповіді Білан-старший ривком зняв з голови потерпілого кепку.

Джинси, біла хлопчача футболка, але — дівчина. Ровесниця Максима. Якщо ні, то різниця між ними невелика: рік, не більше. Русяве волосся дівчини було коротко, під хлопця, підстрижене, тому здалеку, особливо — в кепці, помилитися дуже просто.

А ще в її погляді читався переляк. Хоча тут нічого дивного: злякалася не менше, ніж водій.

Глава 3

Королева доріг

— Ну, що сталося? — Білан-старший труснув дівчину за плечі. Не сильно, але відчутно.

Максим знав свого батька. Тепер той уже не злився. Перший напад люті минув, коли він зрозумів — усе в порядку, всі живі, всі здорові. Минув і перший переляк. Тепер Білан-старший був просто дуже стурбованим. Дівчина-підліток, сама на трасі, під машину стрибає, якась дивна...

— Чого мовчиш? — грубувато запитав Максим.

Дівчина подивилася на нього. Тоді сіпнулася, почувши, як хряскають дверцята машини. Максим озирнувся на звук — це Денис вийшов на повітря дізнатися, що ж тут без нього відбувається. Перевівши погляд із одного хлопця на іншого, вона раптом заговорила:

— Я злякалася...

— О, слава Богу, прокинулась! — вигукнув Білан-старший. — А я, по-твоєму, не злякався? Куди ото треба було так стрибати і для чого?

— Я не стрибала, — тепер дівчина відповідала вже більш упевнено.

— А що робила? — поцікавився Білан-старший.

— Хотіла зупинити якусь машину... Це я так напередими побігла... Думала, ви не зупинитесь...

— Хороші справи! — вигукнув Білан-старший. — Ти ж просто під колеса летіла! Якби я не вивернув кермо... Так, усе, закрили тему! — він випростався. — Звідки ти?

— Місцева. З Пирятина, — дівчина кивнула на вказівник.

— Тобі додому треба?

— Треба, — кивнула вона. — Я тут, недалеко, в селі була... В гостях...

— Рано ти по гостях ходиш, — тато глянув на годинник. — Не сподобалося?

— Ой, там свої проблеми, — дівчина вже зовсім оговталася. — Мене ще вчора з вечора завезли до тітки. А я з кузиною не дуже в

тих... ну, розумієте? Коротше, не дочекалася, поки за мною приїдуть, розвернулася і пішла. Сама, думаю, доберуся, тут же недалеко.

Максим із подивом завважив: дівчата на Полтавщині називають своїх двоюрідних сестер, які живуть у селах, кузинами. Дуже добре, що в місцевих жителюк такий великий словниковий запас.

— Гаразд, лізь у машину, королево доріг, — зітхнув Білан-старший. — Тобі куди в Пирятині?

— На базар. Той, що біля траси, знаєте, величезний. Там мама торгує. Тортиками, — для чогось уточнила вона.

— А в Пирятині класні тортики на базарі, — вклинився в розмову Черненко. — Правда, хто не бував у Пирятині на базарі і не їв там тортика — вважайте, не був у Пирятині. А ще там такі котлетки, така ковбаска домашня, печеня в горщиках...

— Їсти хочеш? — поцікавився Білан-старший.

— А ви ніколи не їли в Пирятині? — Денис зробив круглі очі.

— Я в той бік не так часто їжджу. Більше в західному напрямку...

Максимові здалося, що тато заскочений зненацька. Хоча в принципі загнати його в подібну ситуацію було досить складно навіть дорослим людям. А тут Черненко почав нахвалювати якісь дурні пирятинські тортики — і Білан-старший не знає, що йому на це відповісти. Може, варто списати це на стрес чи шок, пережитий його татом кілька хвилин тому... А Денис тим часом дедалі більше відчував себе майже місцевим і охоче розводився про те, про що батько і син Білани не мали уявлення:

— І дарма! Ви знаєте, як моя мама називає пирятинський базар? Пирятинський супермаркет! Там усе є! Особливо — тортики! Такий здоровенний шматок з кремом, причому — домашнім, не фабричним. Є шоколадні, є вафельні, є безе, є спеціальні заварні тістечка завбільшки з дві долоні! Скажи? — він кивнув дівчині. — Твоя мама такі пече чи якісь інші?

Замість відповіді вона якось дивно глянула на нього, потім підняла круглі очі на Білана-старшого.

— А ви звідки знаєте, що я королева?

— Це я так просто сказав, — знизав плечима той, і Максим зрадів несподіваній зміні теми. Невідомо чому, але розмова про тортики починала його дратувати, хоча нічого прикрого в ній він не міг знайти.

— Просто так мене мій тато постійно називає, — вперше за весь цей час дівчина посміхнулася. — Моє прізвище Король, а звати Клавою. То підкинете до Пирятина, люди добрі?

— Кажу ж — лізь у машину, — до Білана-старшого повернувся гарний настрій. — Бач, як воно — справді королева, донька Короля.

— З твоєї мами — тортик! — додав Черненко. Клава Король закусила губу, потім сказала:

— Якщо можна, ліпше не говорити їй про те, що я, ну... Словом, що так вас налякала. Без того доведеться пояснювати, чого це я сама так рано від тітки повернулася. І так проблема, а тут іще така пригода...

— Та поїхали вже! — роздратовано промовив Максим і першим повернувся в машину.

Білан-старший зайняв своє водійське місце. Клава Король вмостилася ззаду, поруч із Денисом.

Поїхали далі.

Глава 4

Денис хоче з'їсти буйвола

Увесь час, поки вони їхали до знаменитого пирятинського базару, на задньому сидінні відбувалося щось дивне.

Білан-старший не звертав уваги, стежив за дорогою. А Максим, якого вся ця несподівана пригода починала трошки дратувати, не дивився на дорогу, а позирав у дзеркальце назад. І відзначив цікаву закономірність.

Спочатку, хвилин п'ять, Клава і Денис сиділи мовчки, навіть на певній відстані одне від одного. Потім нова знайома обережно почала підсуватися до нього. Ще трошки — і Черненко вже нахилиється до неї, а дівчина починає щось шепотіти йому на вухо. Далі — ще цікавіше: Денис, роблячи вигляд, ніби просто крутить головою, роззираючись довкола і роздивляючись пейзажі за вікнами, почав час від часу зиркати назад. Кожного разу після того, як зиркне, нахилився до дівчини і теж щось тихо говорив їй на вухо. А вже коли попереду був Пирятин, Клава знову відсунулася від Черненка.

Базар тут був справді величезний. Не обдурила донька Короля.

Біля синього критого павільйону вишикувалися в кілька рядів легкові машини. Трошки далі по трасі прилаштувалося кілька вантажівок. Водії та пасажери легковиків, розмістившись просто на капотах, задоволено молотили фірмову місцеву страву — тушковану в горщиках картоплю з м'ясом та грибами. Водії вантажівок поважно ходили між рядами із зовнішнього боку базару. Час від часу хтось заходив усередину, і за той короткий час, поки наші подорожні роздивлялися, що тут до чого, двоє дядьків вийшли звідти з покупками — величезним копченими лящами, пахощі від яких буквально наповнювали повітря і приємно лоскотали ніздрі.

Але як би не було цікаво стежити за всім цим бурхливим життям довкола смачної та доступної їжі, Максим усе ж більше цікавився їхньою випадковою попутницею. Хоча нічого особливого в її поведінці зараз не було. Вона якось дуже швидко подякувала Білану-старшому, який взяв із неї клятву більше ніколи не стрибати під машини, махнула

хлопцям і зникла всередині критого павільйону. Погляд, яким її проводжав Денис, насторожив Максима. Причину настороженості він так і не зміг собі пояснити — просто йому ця вся колотнеча не дуже подобалася.

А далі почалося щось узагалі дивне: Денис раптом захотів їсти.

— Давайте спробуємо місцевої смаженої рибки! — подивився він на Білана-старшого, і вперше за весь час знайомства з Черненком, Максим вловив у його голосі щось подібне до благальних ноток. — Мені мама гроші дала, давайте поїмо!

— Та заспокойся ти зі своїми грішми! — зіграв праведне обурення Білан-старший. — Тепер я сам відчуваю, що тут якесь зачароване місце. Все так пахне, що в мене самого слина тече. Люди справді під Пирятином починають думати тільки про шлунок, і цей феномен, хлопчики, я неодмінно буду вивчати та досліджувати.

— Ти справді хочеш їсти? — підозріло глянув на приятеля Максим.

— Що такого? Ну, зголоднів чоловік. Навіть не рибку — цілого бика готовий зхарчити! Дайте мені бика! Навіть не бика — буйвола! — блазнювато закричав Денис. — Хочу стати чемпіоном України та світу з поїдання смажених буйволів!

Максим ніколи не помічав за шкільним чемпіоном акторських здібностей. А в тому, що зараз Черненко грав, причому грав старанно і досить успішно, у Максима сумнівів не було. Але для чого він це робить? Справді так хоче їсти, чи...

— Бика чи буйвола — то таке. Ти мене справді роздразнив, — визнав тим часом Білан-старший. — Піду гляну, чим там пригощають. Максиме, ти щось будеш?

— Тортик, — несподівано солодким голосом промовив той, дивлячись при цьому на Черненка. Тато, не відчувши жодної іронії, вирушив на кулінарну розвідку.

Щойно він відійшов, Денис відразу змінився. Обличчя стало серйозним, він злодійкувато глянув у різні боки, ступив до Максима впритул:

— Мовчи і слухай, — швидко заговорив він, чомусь стишуючи голос. — Ключі в машині лишилися?

— Для чого тобі ключі? Ти хочеш викрасти машину? — ляпнув Максим перше, що спало на гадку.

— Про викрадення ти в десятку лупиш.

— Нічого не розумію.

— Клаві потрібна наша допомога. Викрасти хочуть її.

— Хто?

— Дід Пихто! Звідки я знаю, хто! Вона так само не знає. Київська вона, наша... її насправді вже викрали, і тепер вона тікає від своїх викрадачів. Ну, що не зрозуміло?

Глава 5

Порятунок у багажнику

Максима Білана мов обухом по голові стукнули.

Враз йому здалося: базарний гамір стих. Довкола нема ні людей, ні машин. Суцільна тиша і пустка. А в ній — лише вони вдвох, і світ зупинився. Від цього стало моторошно, незатишно, і Максим мерзлякувато повів плечима.

— Ти що верзеш?

— Нічого я не верзу, — тепер Денис заговорив швидко. — Її хотіли викрасти, але вона втекла. Скористалася тим, що під ранок лопух-вартовий заснув, і втекла. Тому і під машину кинулася: в неї іншого виходу не було. Не могла чекати, поки хтось зупиниться на трасі й підбере дівчисько. За нею женуться, я сам бачив. Нашу машину пасуть.

— Що? — перепитав Максим.

— Стежать за нами, «що»! — Денис знову сторожко глянув через плече. — Бачиш он ту синю «Шкоду»? Тільки не відразу обертайся, поволі.

Білан, як було сказано, обернувся не рвучко, а зробив вигляд, ніби зашнуровує кросівок. А тоді глянув з-під руки назад і справді побачив синю машину. Молодик у темних окулярах прогулювався поруч з нею, час від часу зиркаючи в їхній бік.

— Ти не звернув увагу, а Клава мені по дорозі сказала — це на неї полюють. Тепер треба, аби той мисливець думав: вона десь тут, у Пирятині, зникла. А вона тим часом поїде з нами.

— Отже, вона не тутешня?

— Звичайно, ні! Так вона все відразу і сказала!

— Чому? — навіть якщо Максим і готовий був повірити в історію з викраденням і втечею, він точно не бачив у поведінці дівчини елементарної логіки: — Ми — не викрадачі. Тато — доросла людина, до того ж має певні зв'язки в різних колах. Хіба по ньому не видно, що не босяк? Чому вона, якщо потрапила в халепу, тут же не сказала йому правду? Він би щось придумав. Як мінімум подзвонив би її батькам.

— Я сам цього не розумію, віриш? — промовив Черненко. — Але за нами стежать, і це — факт. Клава перелякана, і не помітити цього не можна. Вона чомусь не хоче, аби твій старий починав якусь справу з міліцією чи її батьками. Сказала — пізніше пояснить, а поки що її треба вивезти з Пирятина непомітно.

— Куди вивезти?

— Куди — не головне. Головне — звідки, — сказав Денис. — Думаю, спочатку треба цю справу зробити. А потім Клава нам сама все пояснить. Від нас же вона тепер нікуди не дінеться.

Максим швидко думав.

Часу на аналіз ситуації, судячи з усього, не лишалося. Черненко — не такий простий хлопець, як може здатися на перший погляд. І в одному він правий: головне — влізти в історію зсередини і дати подіям розвиватися незалежно від власних бажань. Так його навчив уже чималий досвід спільних пригод. А Максим відчував нутром: зараз знову починається якась чергова пригода. Тільки цього разу — чи не найбільш серйозна з усіх, які їм доводилося переживати.

Навіть привид у темному підвалі чи нечиста сила, з якою довелося вступити в двобій у нічному карпатському лісі, здавалися, порівняно із спробою викрасти людину, дитячими забавами. Чим вони, зрештою, і виявлялися.

— Хутко думай, бо зараз тортик твій прийде! — підсмикнув його Денис.

— Давай хоч про тортики не будемо! — шикнув Максим. — Задовбав уже своїми тортиками за всю дорогу! Буйвола свого їстимеш, придурку!

— Сьогодні, Білане, твій день, — Черненко знову озирнувся на молодика в окулярах, який старанно дивився в інший бік. — Придурка я тобі прощаю, але тільки одного.

— Ой, як страшно! Я зараз плакати буду!

— Потім поплачеш, обіцяю, — сказав Денис. — А зараз діяти треба, причому — бігом, бо батько твій он уже щось, нарешті, купує. Бери ключі, відчиняй багажник.

Зрозумівши план приятеля, Максим оцінив його простоту. Заодно погодився: якщо цю історію вони хочуть вигребти вдвох, без сторонньої допомоги, зволікати далі не можна.

Молодик у чорних окулярах раптом напружився, зробив мисливську стійку і почав мацати поглядом базарний майдан, когось вишукуючи. Потім неквапом рушив уперед, видивляючись перед собою, і тепер був до хлопців спиною. Робити щось — то тільки зараз.

Максим смикнув передні дверцята машини з боку пасажира, ліг животом на сидіння, простягнув руку, намацав ключі на брелоку. Р-раз — і вони вже в нього. Рухаючись так само швидко та зграбно, Білан ковзнув до багажника, застромив у замок потрібний ключ, повернув. Кришка багажника трошки підскочила вгору.

Денис зробив якісь умовний жест рукою. Клава виринула перед ними несподівано, ніби виросла з-під землі. Що-що, а втекти від когось при бажанні вона може, — мимоволі зробив висновок Максим.

Кинувши швидкий і, як йому здалося, вдячний погляд, Клава Король сама підняла кришку багажника. І завмерла, дивлячись на Максимові сумки. Не змовляючись, хлопці миттю посунули їх у надра багажника, звільнивши місце. Свій наплічник Денис уже тягнув на себе, та Максим зупинив його. Все стало зрозуміло без слів: тато запитає, як рюкзак опинився в салоні, і доведеться признаватися, що відкривали багажник. Можна, звичайно, придумати причину, чому наплічник потрібен Черненкові саме тепер. Але хлопці вже й без того мали таємницю. Тому Денис лише затрамбував рюкзак до сумок, і він цілком нормально туди вмістився.

Клава не залізла — закотилася всередину. Денис швидко закрив багажник, навіть з усієї сили натиснув зверху, ніби хотів упевнитися — не відчиниться. Потім повернув Максиму ключі, той застромив їх назад і встиг закрити дверцята майже одночасно з появою Білана-старшого. Він приніс два мішечки, у яких добродушні тітоньки старанно запакували йому теплу гречку з домашніми котлетами, два смажених карасики, потужну порцію оселедця під шубою і в окрему торбинку — шматок домашнього торту з кремом, якого вистачало не на двох, а навіть на трьох людей.

— Перекусимо — і в путь, — сказав Білан-старший, розкладаючи наїдки зверху на багажнику.

Максим раптом подумав: Клава, яка там зараз ховається і над головою в якої почнуть їсти, навряд чи встигла щось перехопити. Язик засвербів — так хотілося розказати все батькові. Та погляд наткнувся

на молодика в темних окулярах, котрий саме повернувся до своєї машини і знову втупився в них. Признаватися розхотілося.

Розхотілося і їсти. Але, аби не виникло зайвих запитань, хлопці старанно втиснули в себе пирятинські гостинці. Дівчині в багажнику треба терпіти ще хвилин сорок — звідси до села Зозулястого, кінцевої мети їхньої подорожі, рукою подати.

Глава 6

Тортик із кремом стає в пригоді

Усю дорогу Максим крадькома позирав у дзеркальце заднього виду.

Заодно зауважив — Денис на задньому сидінні так само крутився, зиркаючи позад себе. Та скидалося на те, що хлопці таки обдурили переслідувача: синій автомобіль марки «Шкода» їх більше не переслідував. Половина справи зроблена.

Крім того, Максим дуже переймався станом дівчини в багажнику. Але заспокоював себе, дійшовши згоди з власною совістю у трьох пунктах. Перший — їхати справді не так далеко. Другий — невідомо, що встигла пережити Клава Король за цей час, а тому подорожувати в багажнику машини тих, хто тебе рятує, набагато комфортніше, ніж у салоні автомобіля того, хто тебе викрав. Третій — іншого варіанту для порятунку просто не було, вона знала, на що йшла, а отже — морально готова до дискомфорту.

А з комфортом справді виникли проблеми. Коли машина їхала трасою, було ще нічого. Але після повороту на село Зозулясте вони поїхали ґрунтовою дорогою. Вона хоч і була добряче накатана, все одно авто підстрибувало на горбочках. Добре хоч Білан-старший скинув швидкість, шкодуючи машину. Максим сподівався, що Клаву не дуже труситиме. Тепер він навіть радів, що дівчина нічого не встигла поїсти: її могло розтрусити і знудити, а це не дуже добре в її ситуації.

Однаке думай-не-думай, все одно переживаннями, навіть дуже щирими, нічого не змінити. Тим більше, виникла інша досить серйозна проблема. Щойно вони вїхали в село Зозулясте, як у Максимовій голові раптом замуляла думка: Клава мусить якось вибратися з багажника так само непомітно, як залізла туди. Адже відчиняти його доведеться татові, і можна лише уявити, що почнеться. Ні, втікачка у безпеці. Якщо все пояснити, Білан-старший зрозуміє і навіть допоможе. Але якщо Клава сама не хоче приймати допомоги дорослого чоловіка, значить, у неї є на те причини.

Останнім часом Максим Білан зрозумів: якщо в когось є дивні уподобання і переконання, це зовсім не означає, що вони неправильні чи хибні. У кожному окремому випадку людина покладається насамперед на власний внутрішній голос. Він у результаті стає найліпшим порадником. Отже, Клаві її внутрішній голос дав таку пораду — таїтися від усіх.

Рішення прийшло, як завжди буває у безнадійних ситуаціях, дуже швидко і здавалося єдиним правильним. Хоча й передбачало певну клоунаду. Але якщо Денис вдався до клоунади для того, аби отримати змогу сховати втікачку в багажник, то Максим зробить такий самий хід, аби її з багажника непомітно звільнити.

Машина зупинилася біля хвіртки невеличкого ошатного будинку Черненкової бабусі. Назустріч гостям уже квапилася усміхнена господиня, не стара ще бойового вигляду жіночка з картою хусткою на голові, та Максим, схопившись за живіт, буквально викотився з салону, стогнучи:

— Ой-ой! Ой-ой! Ой-ой!

— Ти чого, сину? — Білан-старший стурбовано поспішив до нього.

Максим присів, скрючився і зробив страшні очі:

— Нічого-о-о! Це я щось таке з'їв... а-а-ах! Зараз вибухну!

Денисова бабуся тут же заквактала над ним.

— От же ж біда! Мо', в Пирятині перекусювали, га?

— Торти-и-ик! — простогнав Максим, подумки вибачаючись перед тими, хто робив справді смачний торт і кого тепер почнуть проклинати.

— Це все твої штучки, Дениску! — бабуся насварилася на онука пальцем.

— До чого тут я? — Черненко, видно, зрозумівши маневр приятеля, активно почав йому підігравати. — Всі їли тортики, і нічого! То в нього шлунок такий!

— У всіх у вас, городських, такі шлунок, — пробурчала бабуся, потрусила Максима за плече: — З кремом торт?

— Ага-а-а...

— Нічого, пройде, — діловито сказала вона. — Хто в таку спеку на трасі тортики з кремом їсть? Давайте, — звернулася вона до Білана-

старшого, — ведіть його до хати. Я відвар спеціальний приготувала, ніби знала.

— Та мені не в ха-ату-у-у... — далі стогнав Максим.

Денис зареготав.

— А ти чого? — гримнула на нього бабця. — Сам же винен, підбив друга. Твій шлунок, слава Богу, я вже вилікувала відварами. У вас, київських, всі шлунки погані. І друга твого полікую. В мене всі відвар п'ють, так що сачкувати не вийде. Ведіть його за хату з того боку, ближче до городу. Там знайдете потрібне місце. Потім — на процедури! — і бабця вдавано суворо зсунула брови.

Білан-старший швидко повів сина в показаному напрямку. Бабуся поквапилася до хати по знаменитий відвар. Біля хвіртки вже товклися менші братик та сестричка Дениса, та він шугнув їх — за бабою йдіть. Вони послухалися і щезли.

Тепер біля машини нікого не було. Скільки в нього реального часу на все, Денис не уявляв. Тому почав рухатися, мов на пришвидшеному зображенні в кіно: миттю вихопив ключі з замка запалення, відчинив багажник, допоміг Клаві вибратися звідти. Дівчина притулилася до машини — незручна подорож таки втомила її.

— Не стій! — поквапив Черненко. — Швидко в сад, але не через цю хвіртку — забіжи ззаду, там маленька є. Ховайся за кущ малини і дивись, коли всі в хату зайдуть. Чуєш мене?

Клава кивнула.

— Розумієш?

— Не дурна, — несподівано огризнулася вона, і відразу зрозуміла свою помилку: — Вибач, просто я... Все це так відразу... Карусель якась...

— Нічого, вигребемо. Отже, коли всі зайдуть, біжи через сад за хату. Там біля стіни драбина стоїть, вона веде на горище. Залазь, там повинні бути якісь старі ковдри чи тілогрійки. Сховайся там і чекай, ми прийдемо.

— А як туди хтось полізе?

— Баба моя на горище нечасто лазить. Вперед, часу немає!

Клава Король кивнула і, ледь кульгаючи — все ж тіло затерпло, — побігла і зникла за парканом.

Глава 7

На новому місці

Далі все йшло, як мало бути. Живіт у Максима перестав боліти так само раптово, як почав. Він чесно відсидів у туалеті, час від часу доповідаючи татові про своє самопочуття. Більше, ніж п'ятнадцять хвилин він не ризикнув тягнути свою виставу і від усієї душі сподівався, що за цей час Денис впорається зі своїм завданням.

Потім, не зважаючи на те, що в Пирятині гості перекусили і ніхто, крім Максима, від цього не постраждав, господиня посадила всіх за стіл довкола величезного полумиска з варениками, звареними на пару. Поруч примостила череп'яний полумисок із густою сметаною, чим остаточно вклала на обидві лопатки Білана-старшого. Від вареників вона звільнила лише Максима: напоїла його терпким та гірким відваром і дала кілька чорних сухариків. Хоча запевнила тата — до вечора хлопець зможе їсти, як усі люди. А за десять днів вона його вже точно відгодує. Кволі спроби Білана-старшого розказати, що його син не голодує, не були почутими.

Звали хазяйку Галина Леонтіївна. Так називати себе вона категорично заборонила: це в паспорті записано, а люди паспортів не читають. Інакшого звертання, ніж баба Галя, вона не визнавала. З того, як вона через кожних три сказаних речення робила Денисові якісь зауваження, Максим зрозумів — бабуса свого онука дуже любить. І шкодував, що його власна бабуса, від якої в спадок лишилася Бабусина Хата, померла, коли він тільки йшов у перший клас.

Попивши чаю з вишневих гілочок, Білан-старший почав збиратися. Аж тепер витягнувши речі з багажника і навіть не звернувши увагу на те, що вони стоять якось інакше, він потиснув синові руку, наказав бути чемним і попросив триматися наступних десять днів. На що баба Галя сказала:

— Та вже лишайте його надовше! Чого хлопцеві ото в Києві молоко з кульків сьорбати!

Усі засміялися, і на цій радісній ноті тато поїхав назад.

Свої речі Максим заніс у невеличку кімнатку, де вміщалося лише старе широченне ліжко і два дерев'яних старомодних стільці. Білан, передбачаючи найгірше, поцікавився:

— Ми з тобою тут спати будемо? Удвох? На одному ліжку?

Черненко розвів руками.

— Звиняйте, шановний колего! Окремих номерів для вас не передбачено, — і побачивши, що до такого повороту подій Максим виявився не готовий, заспокоїв: — Насправді воно складається з двох частин. Це їх зсунули для зручності. Розсунути запросто, тільки вільного місця в цій кімнаті після того лишиться ще менше.

— Чорт з тобою, — махнув рукою Білан. — Сьогодні вже поспимо так, а далі розберемося. Де Клава?

— На горищі. Там тихо і темно.

— Погодувати б її...

— Я теж про це подумав, — кивнув Черненко. — Тільки почекай — баба Галя малих зараз до річки поведе. Там у нас діти місцеві граються і тутешні бабці язики чешуть. Тоді спокійніше буде. А зараз треба просто глянути, як вона там.

Замість того, аби вийти крізь двері, Денис прочинив вікно, яке вело в садок, спритно вистрибнув і махнув рукою Максимові. Той не забарився. І ось вони вже піднімалися східцями драбини на горище.

— Це ми! — голосно промовив він про всяк випадок, аби Клава заспокоїлася. У відповідь хлопці почули несподіване:

— Прошу, заходьте.

Запрошення прозвучало так, ніби дівчина запрошувала до себе в квартиру. Максим, незважаючи на серйозність ситуації, не стримався — гмикнув. Хлопці просунулися всередину горища. Світло проходило крізь прочинені двері та віконечко під самим дахом. Його не вистачало, та очі швидко звикли до півтемряви.

Виявляється, там зберігалися не лише старі куфайки та драні ковдри. У найбільш дальньому і темному кутку, під балдахіном із павутиння, на якому де-не-де теліпалися необережні мухи, лежала панцирна сітка від металевого ліжка. Де вона взялася, хто раніше на ньому спав і хто, зрештою, затяг це одоробло сюди, Денис не знав. Він навіть забув про існування цієї сітки, хоча регулярно лазив на горище і

навіть виношував мрію переобладнати його згодом на свою літню резиденцію.

Розгрібши порошні ковдри, а потім вимостивши ними панцирну сітку, втікачка примостилася на цьому ложі й, судячи з усього, відчувала себе в безпеці. Вона навіть посунулася, даючи хлопцям можливість присісти поруч.

— Як ти тут? — запитав Денис.

— Краще за всіх, — відповіла Клава.

— Їсти хочеш? — бовкнув Максим.

— А ти як думаєш?

— У критичних ситуаціях у людей загострюється почуття голоду, — пояснив той. — Я це десь читав.

— А ти ніде не читав, як себе поводять викрадені доньки мільйонерів, коли їм вдається втекти від своїх викрадачів? — поцікавилася Клава.

Хлопці презирнулися.

— Хто донька мільйонера? Ти?

— Не схожа? — Клава провела рукою по несвіжій білій і, як вони тепер роздивилися, завеликій для неї футболці. — А як ви думаєте, кого в нас викрадають? Дітей шкільних вчителів математики, аби дітям викрадачів не ставили поганих оцінок за чверть?

Максим підсунувся ближче.

— Знаєш, Клаво, мені здається, час нам усе розказати.

Глава 8

Королі та пішаки

Клава вмостилася зручніше, підібгавши під себе ноги.

— Знаєте, хлопці, — промовила вона, — насправді особливо розповідати нема чого.

— Отак! — вигукнув Денис. — Ми, можна сказати, зі шкіри пнемося, мізки наші аж киплять, так ми хочемо тобі допомогти. А воно бачиш як: нема чого розказати.

— Хто тебе вкрав, де і коли? — суворо поцікавився Максим.

— Якщо я скажу — це щось змінить? — уперлася Клава.

— Отже так, — рішуче сказав Білан. — Гратися в шпигунів ми тут не збираємося. Чому ти нічого не хочеш говорити — мене насправді не обходить. Його, — він кивнув на Дениса, — тим більше. Ти сидиш на горищі хати, де живе Денисова бабуса. Вона, судячи з усього, жінка незла, але ділова. Один із нас лишається з тобою. Другий гукає бабу Галю, і дуже скоро тут буде дільничний міліціонер. Хто така Клава Король і від кого вона тікає, розбиратися будуть без нас. Годиться?

Клава перевела погляд із Білана на Черненка, тоді знову подивилася на Білана.

— Не годиться. Саме тому я поміняла свої плани, коли побачила: в машині, під яку я кинулася, аби врятуватися, є не лише дорослі дяді й тьоті. Мені здалося, що з такими, як сама, я швидше знайду спільну мову, ніж із ними. Бо доросла людина, дізнавшись, хто я така і що зі мною сталося, відразу викличе міліцію. Їх не переконаєш, що цього робити не можна ні під яким приводом. Один дзвінок у міліцію — і все пропало.

— Не розумію, — труснув головою Максим. — Одне діло, коли викрадачі попереджають рідних жертви: мовляв, не повідомляйте міліцію, гірше буде. І зовсім інша справа, коли викрадена людина примудрилася втекти. До речі, ми й далі не знаємо, хто на тебе полює і звідки ти втекла.

— Поки міліція нічого не знає, він у безпеці, — зітхнула Клава.

— Хто? — майже хором запитали хлопці.

— Мій батько.

— Стоп, — Денис виставив перед собою праву руку долонею вперед. — Ти казала, що твій батько — мільйонер.

— Я цього не казала, — похитала головою дівчина. — Я сказала, що донька мільйонера. А це не одне і те ж. Мене всиновив пан Руслан Коцюба. Він банкір, у нього багато мільйонів, він шість років тому одружився з моєю мамою. А мій справжній батько — Микола Король. Його завжди називали невдахою. Насправді він художник, дуже талановитий. Так кажуть, хоча я в цьому нічого не розумію. Король кілька разів намагався просто зустрітися зі мною, поговорити. Але Коцюба категорично заборонив йому це робити.

— І тому справжній батько наважився на відчайдушний вчинок — викрав тебе, — зробив висновок Максим.

— Може, він і хотів би. А я не знаю, була б я проти чи ні, — мовила Клава. — Але мене викрала зовсім інша людина. Чи люди, не знаю: я бачила тільки одного. При мені цей негідник подзвонив Коцюбі і зміненим голосом повідомив: «Я вкрав свою дочку! Тепер ти заплатиш мені за неї». Король ніколи б на таке не наважився. Взагалі ніколи б так не повівся. Але, мабуть, ті, хто справді викрав мене, чудово обізнані з проблемами нашої родини. Викрадач попередив, аби Коцюба не ставив міліцію до відома. Ще він сказав, що гроші йому потрібні, аби відкрити власну галерею. Тоді він назавжди зникне з нашого життя. Як ви думаєте, хлопці, кого почне ловити по всій країні мільйонер Коцюба після того, як дізнається, що його донька на свободі і їй уже нічого не загрожує?

Запалу мовчанку порушив Денис.

— Та-а-к, не позаздриш Королю. Ніякий він, я б сказав, не король. Слухай, а пояснити вітчиму ти нічого не можеш? Ну, сказати: не винен твій батько...

— Банкір Коцюба не повірить. Він вирішить, що я його вигороджую.

— Ти завжди його будеш вигороджувати? Що б не сталося?

— Ага, — не вагаючись відповіла Клава. — Думаю, він хороша людина. Просто вони з Коцюбою... вітчимом моїм, дуже різні. А Коцюба, як справжній банкір, не любить інакших за себе.

— Мудро. Поважаю, — сказав Черненко. Максим підвівся, почав міряти куток горища, в якому вони скупчилися, повільними кроками. Денис і Клава дивилися на нього, крутячи головами в унісон його рухам.

— Мені все це щось нагадує, — замислено промовив Білан після того, як пройшовся з кутка в куток разів десять. — І я знаю, що, — він зупинився, повернувся до них, але дивився кудись поверх їхніх голів, у маленьке прямокутне віконечко. — Шахову комбінацію. Хтось грає з банкіром у шахи.

— До чого тут шахи? — не зрозуміла Клава. — Ти хочеш сказати, мене викрав шахіст?

— Викрасти тебе міг хто завгодно. Хоч слюсар-сантехнік. За виконавця думає якась інша, серйозна голова.

— Але до чого тут шахи? — наполягала Клава.

— Ні до чого, — пояснив Денис. — Просто цей мудрагель у нас, типу, якийсь там кандидат із шахів. Коротше, грає, кажуть, добре. Не знаю, не перевіряв, бо сам не займаюся такою дурнею. Ось тільки в нашого Макса розумний лиш той, хто знає, як ходять кінь. Це така шахова фігура. Всі інші — менш розумні, нерозумні або просто дурні. Скажи?

— Не скажу, — іншим разом Білан відповів би щось на традиційні шпильки приятеля, котрий любив погарикатися. Але тепер він був надто зосереджений, аби звертати на них увагу: — Тільки в цій партії король — не головна фігура.

— Пішак? — хід думок Максима почав цікавити Клаву всерйоз.

— Я б не сказав. Якби реальному королю, тобто — твоєму вітчиму, підставляли пішака, він навряд чи повівся б на такий хід. Дивіться, що відбувається. — Білан почав загинати пальці: — Хід перший — викрадення Клави, а отже — шах королю, Роману Коцюбі. Він думає, як би вийти з ситуації. І тут супротивник розіграє гамбіт: підставляє під удар значущу фігуру, хоч офіцера, хоч туру, або взагалі ризикує королевою. Так, королевою! — вигукнув він. — Чи, якщо хочете — принцесою, майбутньою королевою, донькою Короля! Розумієте? Під удар підставлена фігура, яка щось значить в принципі. Та в цій грі вона не важлива. Бо, захопившись очевидними пошуками

винуватця, тобто — твого, Клаво, справжнього тата, Коцюба, втрачає пильність. А тим часом удару йому завдадуть з іншого боку.

Денис і Клава презирнулися.

— Можна ще ясніше? — попросив Черненко.

— Чого ж — можна. Не факт, Клаво Король, що твою втечу з полону викрадачі не передбачили. Ти ж сама бачиш: втекти — половина справи. Ти ж не можеш з'явитися до вітчима. Він наперед упевнений — ти захищатимеш свого батька. І все одно вважатиме його винним. А ти, у свою чергу, вільна лише тому, що в тебе не зв'язані руки. До речі, тебе зв'язували?

Клава відкрила рота, аби відповісти. Та раптом Денис насторожився, підняв руку і чомусь перейшов на шепіт:

— Тихо! Тихо всі!

Компанія завмерла. І в цілковитій тиші всі почули: до хати наближається якийсь автомобіль.

Глава 9

«Ціп-ціп-ціп!»

Не змовляючись, усі троє порачкували до дверей горища.

Обережно визирнули надвір і побачили: найгірші передчуття їх не обдурили. Біля хати баби Галі зупинився синій легковик, який кілька годин тому їхав назирці за їхньою машиною до Пирятина. З нього неквапом вийшов той самий молодик у темних окулярах, який робив вигляд, що на пирятинському базарі його цікавить що завгодно, крім автівки, яка підвозила Клаву Король.

Молодик зняв окуляри. В нього виявилось звичайне, нічим не характерне обличчя. Якби не переслідування, при наступній зустрічі ані Максим, ані Денис не впізнали б його напевне. Кинувши окуляри через прочинене вікно в «Шкоду» на водійське сидіння, звичайний молодик для чогось пригладив правицею коротко стрижене волосся, підійшов до хвіртки і голосно крикнув:

— Стук-стук! Господарі! Хто вдома?

— Він женеться за тобою? — для більшої певності перепитав Максим Клаву.

— Він, — так само пошепки відповіла дівчина. — Коли сіли в машину, він простягнув мені плетену шапочку і звелів надіти, натягнувши до підборіддя. Куди ми їхали — поняття не маю. Коли приїхали, завів у якусь хату. Там дозволив зняти шапку, а далі наказав зняти весь одяг.

— Весь? — у Дениса перехопило подих: він уявив, як Клава роздягається перед своїм викрадачем, не знаючи, на які капості той справді здатен.

— Не зовсім догола, — ядуче кинула дівчина. — Та все одно він думав — у такому вигляді я не втечу — донька художника і пасербиця банкіра все ж таки. Тому і не зв'язував. Коли він заснув, я обшарила кімнату, де мене тримали, знайшла оцей секонд-генд і чкурнула через вікно. Далі ви знаєте.

Тим часом, не дочекавшись відповіді, молодик зробив три кроки назад, розбігся, підстрибнув, схопився за край паркану, спритно

підтягнувся і зістрибнув уже в дворі.

— Технічно, — не стримався Черненко. — Видно, професіонал, спортсмен.

— Чого твоя бабуся пса не тримає? — буркнув Максим.

— Є один, але толку від нього...

На підтвердження цих слів звідкілясь із-за курника вискочив песик-дворняга, породи якого навіть найповажніші вчені з усього світу не визначили б чітко. Песик загавкав на чужинця. Та це був швидше дружній гавкіт, бажання гратися, підтверджене вимахуванням закрученого в кільце хвоста, прикрашеного на кінці реп'яхом.

Не побачивши в собаці серйозного ворога, незваний гість почмокав йому губами і показав рукою в бік саду. Песик, гавкнувши ще кілька разів, погнав у своїх справах. Примруживши очі від сонячних променів, молодик оглянув подвір'я.

— Чого б тут вовкодава не завести? — мрійливо прошепотів Максим.

— Він би тебе першого і закусав, — огризнувся Денис. — Пора б знати, що таке собаки і чого від них можна чекати.

Білан промовчав. З Черненком важко було не погодитися: два місяці тому вони обоє ледве вибралися з лігва бродячих псів.

Тим часом молодик приставив долоню ребром до лоба, накривши очі «козирком», і знову обвів поглядом подвір'я, тепер уже уважніше. Повз нього пробігла заклопотана своїм життям курка. Не стримавшись, молодик спробував копнути її. Не влучив, та все одно схарапудив: та розкудкудакалася і здійняла лемент. Проте дуже швидко заспокоїлася, забігла в сад і зникла між кущами.

— Клавочко, дівчинко моя, — солодким голосом покликав викрадач. — Куди ж ти від мене заховалася, курчатко? До курочок? Вилазь, досить бігати. Де ти там? Ціп-ціп-ціп!

Клава закусала губу.

— Ціп-ціп-ціп! — повторив молодик, а тоді впевнено рушив до драбини, яка вела на горище. — Все одно знайду, ціпочко! Вилазь краще сама, поки дядя не розізлився.

Навіть у такій ситуації Максим зловив себе на думці: переслідувач не просто вистежив їх, не просто приїхав за точною адресою, а й навіть на сто відсотків упевнений, що втікачка заховалася саме тут, на

горищі. У цьому відчувалося щось містичне: молодик ніби винюшив Клаву. І тепер рухався за покликом носа.

Не змовляючись, трійця порачкувала назад, углиб горища.

— Ціп-ціп-ціп! — почулося знизу, зовсім зблизька. — Я йду шукати, курочко! Скільки тут сходинок? Одна. — рип. — Друга. — рип. — Третя. — рип.

Денис Черненко оговтався першим. Він рішуче посунув до ходу, об який спиралися краї драбини. Навіть не таївся — ішов, голосно тупаючи ногами.

— Ага! — переможно закричали знизу. — Моя куріпочка таки вирішила перестати гратися в хованки? Сама злізеш, чи може, допомогти?

Денис уже стояв на краю горища, дивлячись на незваного гостя згори вниз. Той саме подолав половину шляху.

— Добрий день, — з незвичною для себе чемністю привітався Черненко. — Кого ви тут шукаєте?

— Здоров, хлопче, — реготнув молодик. — Все нормально, а я вже думав — помилився, не туди лізу. Я ж тебе знаю. Це ж тебе я в Пирятині бачив?

— Ви не помилилися, — спокійно відповів Денис. — Лізете ви справді не туди. Не треба сюди лізти.

— Такий молодий, а такий ранній, — незваний гість підняв ногу, аби переміститися на щаблину вище. — Гукни мені Клаву, і розійдемося миром.

— Але в іншому ви помилилися, — Денис говорив так, ніби не чув молодика. — Ви мене не знаєте. Ще не знаєте. І так само ще не бачили.

Рвучко присівши, хлопець хвицьнув ногою, намагаючись влучити в писк викрадачеві. Не влучив — обличчя виявилось не так близько, як хотілося. Та молодик все одно сіпнувся, не чекаючи такої рішучої атаки. На драбині, правда, втримався, простягнув руку, хапав повітря, намагаючись зловити напасника за ногу.

— Ну, ти, цуцику! Зараз за цю ратицю я тебе звідти витягну. І буде в мене повний комплект: курочка і півник.

— Назад! — попередив Денис.

— Невже? — вишкірився викрадач, піднявшись ще на один щабель. — І що далі буде?

— А ось що! — почув Черненко позад себе. Озирнутися і глянути, що задумав Білан, він не встиг. Просто на голову молодика птахом полетіла стара порошна ватяна ковдра. Коли бути точним — клопоть ковдри: хтось колись невідомо для чого розірвав її на дві нерівних частини. Саме більшу частину, оброблену до того ж за кілька років мишами, підтягнув і скинув згори Максим.

Клопоть упав незваному гостеві на голову.

Махнувши однією рукою, аби скинути порошну та смердючу шмату, він ледь не втратив рівновагу. Не змовляючись, Денис і Максим допомогли йому: схопилися руками за краї драбини і з усіх сил штовхнули.

Молодик із криком полетів на землю. На голову, заплутану ковдрою, впала драбина.

— Що там коїться? — почувся звідкілясь збоку, з сусіднього двору, стривожений голос сусідки. — Галю, кого там до тебе чорти принесли?

Молодик з несподіваною швидкістю звівся на ноги, скинувши нарешті гидотну шмату, двома стрибками досяг паркану і майстерно подолав його, перескочивши назад таким самим способом.

— Це я, тьотю Любо, Дениско! — голосно крикнув Черненко. — Ми тут гралися на горищі і драбину скинули! Може, подасте?

Синя машина швидко забиралася геть. Першу атаку було відбито.

Глава 10

Шукай серед своїх

Сусідка тьотя Люба побурчала, та все ж драбину на місце притулила.

Коли все довкола, включно з курми та собаками, стихло і заспокоїлося, Максим і Денис в один голос заявили: тут утікачка лишатися більше не може.

— Або ну його все і гукаємо міліцію, або треба ховатися десь у іншому місці, — категорично сказав Черненко. — Це зараз баби Галі і малих нема. А як він повернеться, та ще, не дай Боже, не сам... Ти знаєш, скільки їх там у цій справі?

— Скільки б не було, Денис правий, — погодився Білан. — Від чужих ти вже не сховалася. А від своїх тим більше довго ховатися не зможеш. До речі, цікаво — як цей тип нас усе ж розшукав? Може, розкажеш про нього більше? Хто він, як його звати, як узагалі все це сталося, ну, з викраденням. Ти ж наче доросла. Знаєш про те, що з незнайомцями краще не балакати на вулицях...

— Хоч ти не повчай! — відмахнулася Клава. — Все справді серйозніше, ніж ви тут думаєте. Розумієте... словом, я черговий раз посварилася з вітчимом. Сказала — більше він мене не побачить.

— У вічі сказала?

— По телефону. Він мене почав знову під себе виховувати, а я цього не люблю. Вже зараз не згадаю, з чого саме все почалося... Тинялася Києвом, ноги занесли на набережну. Стою, дивлюся на кораблики. Коли цей тип підходить: «Що, сестричко, поганий день видався? В мене теж подібна фігня». Простий такий, мені саме треба з кимось було поговорити. Знаєте, він же мене вмовив повернутися! Годину базікали — і вмовив, гад такий! Каже, сідай у машину, доведу. А потім, коли я помітила, що не туди їдемо, розігнався і каже: «Стрибай, або сиди тихо!» І я злякалася.

— Мусив же він якось назватися? — не вгавав Максим.

— Господи, ну, Федя, Вася, Коля, Шрек, Людина-павук — яка різниця? Навряд чи ім'я справжнє, погодься, розумнику!

— Тоді підбиваємо перші підсумки. Телефонував твоєму вітчиму від імені твого тата цей Федя-Вася при тобі? — Клава кивнула. — З мобільного? — Клава похитала головою. — З автомата? — Кивок. — Брав тебе з собою, аби чула? — Знову кивок. — Виходить, той, хто всю цю партію затіяв, насправді неабияк обізнаний із внутрішніми проблемами вашої родини. Зокрема, знає про те, що між тобою і, як ти його називаєш, паном Коцюбою нема згоди. Навіть спільної мови нема. А коли вже зовсім ближче до теми: хтось знав, що саме вчора ти завіялася з дому і блукала набережною! Поки що я бачу дві причини твого викрадення: просто скачати викуп із твого Коцюби чи скачати викуп плюс кинути величезну тінь на Короля. В будь-якому випадку той, хто придумав цю шахову комбінацію, — свій. Я б сказав, член сім'ї.

— Не може бути, — вперто стояла на своєму Клава.

— Додайте сюди слуг, — вставив Денис. — У багатих людей, банкірів, точно є слуги. Хіба не так?

— Помічники і працівники, — Клаву помітно дратувала ця тема. — Водій, секретарка, хатня робітниця, ще мамин водій — вітчим виділив їй персонального, вона ж у нього в центральному офісі працює. Теж начальство, причому — серйозне.

— Та ви всі серйозні люди! — відмахнувся Черненко.

Клава несподівано ляснула в долоні.

— Так, хлопці, з мене досить!

— Чого досить? — не зрозумів Білан.

— Усього! Ви пхаєте носи в наші родинні справи, лізете не в своє діло, починаєте тут моїх родичів обсмуктувати... А ми лише кілька годин знайомі.

— Е, хвилинку! — перебив її Денис. — Не забувай, нова знайомо, що це ми тобі допомагаємо. А тридцять хвилин тому взагалі врятували. Так що я вважаю — нормально, коли в такій ситуації рятівники цікавляться проблемами порятованого.

— Аби докопатися до суті і зрозуміти... — підхопив Білан, та Клава знову ляснула в долоні.

— Ось чого не треба тут, так це вашого бажання докопатися до суті! Ми самі розберемося. Дякую за допомогу, звичайно, пан Коцюба вас не забуде...

— Та ну, мільйон грошей подарує, — реготнув Черненко.

— Не перебивай, кажу! Все, я знаю, як нам усім бути, аби все розв'язати. Весь цей заплутаний вузол. Не так важливо, як цьому Феді-Васі, чи хто він там справді, вдалося вистежити вас і вирахувати мене. Важливіше інше: тепер ви двоє бачили викрадача. Ви розкажете моєму вітчиму все самі. Особливо — про напад, відбитий щойно. Дивіться: цей гад телефонував від імені мого тата. Але мій тато не знав, що я саме вчора саме в такий-то час погаркаюся з вітчимом. Хто нацькував на мене викрадача, нехай уже на місці розбирається пан Коцюба. Якщо захоче, звичайно, шукати зрадника серед своїх. Ви просто підтвердите мої слова.

— Тобто? — не зрозумів Денис.

— Мене викрали. Викрав невідомий мені тип. Ви дасте його прикмети, я теж його опишу. Ви скажете про напад, я підтверджу — було. Таким чином, Коцюба навіть думати про Короля забуде. І я додому повернуся, і на тата ніхто бочку не котитиме. Нормально?

Білан почухав потилицю, глянув на Черненка. Той знизав плечима.

— Заплутано воно в тебе все... — протягнув Максим.

— Коли вже порівнювати з шахами, то тут вийде нічия, — зауважила Клава.

— У шахах нічії як такої не буває. Трапляється патова ситуація, коли супернику неможливо оголосити шах і мат. Можна лише шахувати до безкінечності, а він ходитиме туди-сюди з клітинки на клітинку. Боюся, тут виникає подібна історія. Або, ще краще, партія відкладається. Отже, якщо твій вітчим там у себе не вирахує супротивника, тебе можуть викрасти ще раз.

— Дзузьки! — впевнено заявила Клава, навіть переможно посміхнулася: — Якщо зараз вдасться вивести з-під підозри мого батька, вітчим зробить наступний хід — і мене вже точно ніхто не дістане! Згодні?

Трошки подумавши і не знайшовши поки що суперечностей та невизначених моментів, Максим кивнув.

— У мене є мобільник. Тато залишив для зв'язку. Зараз принесу, ти набереш.

— Краще навіть не так, — гойднула головою Клава. — Хто знає, вернеться пощипаний викрадач із підмогою, чи ні? Місцевий тут, як я розумію, Денис?

— Можна сказати й так, — погодився Черненко.

— Тому заховайте мене десь в іншому місці. А потім самі дзвоніть панові Коцюбі, все розкажіть, хай мене забирає. Якщо погодилися бути свідками, то давайте вже доведемо все до кінця. Слово честі, — мовила вона, вловивши вагання в очах Білана, — подзвоніть банкірові, і за дві, максимум три години мене тут вже не буде.

Максим глянув на приятеля.

— Де ми можемо її переховати на три години?

— За селом, нижче по течії річки, старий сарайчик є. Колись там пристань була, — згадав Денис. — У сарайчику ніхто особливо не товчється. Там нема нічого, дах і стіни. Годиться?

— Мабуть, — промовила Клава. — Все одно вибирати нема з чого. І, думаю, ви самі розумієте — до вашого знаменитого сарайчика треба пробиратися городами.

Глава 11

Дивна сімейка

Так і зробили.

Обережно, наче контрабандисти, пробралися вони городами на край села. Добре хоч не довелося далеко пхатися: баба Галя жила ближче до околиці. Вийшли просто до піщаного берегу річки. Там ще гралася дівтора, а далі, в холодку, засідали тітоньки й бабусі. Довелося оминати ще і їх, скрадаючись прибережними кущами. Один раз налетіли на козу, вона мекнула, і всі троє принишкли: все, зараз рогата худобина їх викаже. Нічого, обійшлося. На козяче мекання ніхто уваги не звертав.

Нарешті попереду визирнув омріяний сарайчик. Справді, переконався Максим, розвалюха: старі дошки стін на чесному слові тримаються на стовпах, дах — взагалі умовний, там навіть усерйоз від дощу не сховаєшся. Правда, дощу не було і не збиралося. Спека лише трошки спадала ближче до води. Словом, затишку ніякого, зате ніхто вже точно не зміг простежити маршрут трійці змовників.

Від кущів до сарайчика — відкритий берег. Денис рвонув по незахищеній місцевості, пробіг половину дороги, кинувся на траву животом, принишк. За мить зробив другий, фінальний ривок, і вже махав їм з укриття.

— Так усім обов'язково робити? — поцікавилася Клава.

— Давай, дій, як чемпіон, — Максим легенько лягнув її по спині.

Клава вирішила не падати, а просто перебігти по берегу. Білан теж вирішив не викаблучуватися, не бачив у цьому особливого смислу. Це Черненко захопила гра в рейнджерів. Його самого поки що цікавила інша гра. Точніше, йому дуже кортіло дізнатися, чому довкола спроби викрадення нерідної доньки київського мільйонера все надто складно закрутилося.

Мабуть, таки треба поставити цьому панові Коцюбі при зустрічі кілька запитань.

— Усе гаразд, можете мене тут залишати, — сказала Клава, прилаштувавшись у кутку, підклавши уламок фанери, знайдений на

втоптаній земляній підлозі. — Ага, ще одне: взагалі нічого не кажіть вітчиму про мого батька. Ви не знаєте наших сімейних розкладів, так буде краще. Мене викрали, я втекла, ви допомогли, мене переслідували, ви надали притулок, на нас напали, ви відбилися і подзвонили. Більше нічого, добре? Решту питань я сама вже якось залагоджу.

— Нехай, — втомлено знизав плечима Білан. — Усі ці сімейні таємниці і дивацтва багатих мені під кінець дня ось де вже сидять, — він чиркнув себе ребром долоні по горлу.

— А мені отут, — Черненко поплескав себе по потилиці. — Тільки знаєш, чувак, давай все одно з нього якусь копійку преміальну скачаємо. Самі просити не будемо, — поспішив він запевнити приятеля, — та якщо даватиме — чого не брати?

— Побачимо, — зітхнув Максим. — Гаразд, Клавко, диктуй номер.

Дівчина назвала потрібний порядок цифр. Максим приставив слухавку до вуха. На тому боці відгукнулися вже після другого сигналу.

— Слухаю! Хто це? — вигукнув різкий чоловічий голос.

Максим мало не впустив трубку — так голосно говорив його співбесідник. Здавалося, він своїм голосом штовхає слухавку зсередини, і Білан готовий був повірити — таке можливо.

— Ну? Знову мовчимо? — квапив голос.

— Я... гм... Мені потрібен пан Коцюба. Роман, — чомусь додав Максим. — Вибачте, по-батькові не знаю.

— Васильович, — почулося у відповідь. — То хто це?

— Мене звуть Максим Білан. А зі мною ще Денис Черненко, — для чогось додав він, а потім не втримався від ще більшої дурниці: — Ми тут у одному селі. Воно Зозулясте... Називається так.

Нічого дивного в тому, що він розгубився. За своїх тринадцять з половиною років Максим Білан ще жодного разу не розмовляв зі справжнім мільйонером.

— Слухай, що там відбувається? Це такі жарти у вас? Яке зозулясте село?

— Я дзвоню на прохання Клави Король, — чомусь у хлопця не повернувся язик назвати її ні пасербицею, ні дочкою.

— Де вона? — від крику Максимове праве вухо, до якого він притиснув слухавку, на мить заглухло: — Що з нею? Жива?

— Якщо просила подзвонити — значить жива, — тепер Білан нарешті взяв себе в руки. — По телефону не хочеться, ми все пояснимо при зустрічі.

— Де вона? В сенсі, де ви всі?

— Кажу ж — село називається Зозулясте. Полтавська область, Хорольський район...

— Зрозуміло. Там якесь поле є?

— Поле? — Максим знизав плечима, глянув на Дениса: — Тутдесь поле є?

— Для чого йому? — здивувався Черненко. — За селом оно велике поле, по той бік річки...

— Узагалі, я не місцевий. Ось товариш біля мене стоїть і каже — поле є. Поля кругом є, — для чогось бовкнув він.

— Розберуся. За годину будьте на тому вашому полі. Телефон не загубіть, партизани.

Слухавка запікала. Білан подивився на неї, покрутив у руках, замислено натиснув відбій. Тоді глянув на Клаву.

— Твоєму банкіру для чогось знадобилося поле.

На якусь мить у очах Клави блиснули вогники, після чого обличчя набуло звичного вже їм похмурого і одночасно стурбованого вигляду.

— О, це на нього схоже. Як я почула, цедесь тут поруч?

— Тут, але не поруч, — поправив її Черненко.

— І він звелів вам там бути? То біжіть. А я тут почекаю. Забагато честі — в обійми йому кидатися.

Максимові вже починав уриватися терпець. Помітивши це, Денис схопив його за лікоть, мало не силою виштовхав із сарайчика. Клава тим часом зручніше вмостилася на фанерці, сперлася на блаґенькі дошки, примружила очі й приготувалася чекати. Таким чином вона показала свою цілковиту байдужість до всього, що відбувається не лише довкола неї, а й з її вини.

Хлопці якійсь час крокували мовчки. Потім Максим рвучко зупинився, лунко стукнув кулаком правої руки по розчепіреній долоні лівої.

— Слово честі, хай вони самі між собою розбираються! Знайомий з дівчиною десь приблизно з десятої ранку, а так дістала, наче років сім за однієї партою просиділи. І пересісти не можна, блін!

— Я теж згоден — дивна сімейка, — кивнув Денис. — Якщо в кожного з нас свої таргани, то в Клавки цієї та всіх її родичів цих тарганів ніколи не труїли. Слухай, як та історія називається, ну, про пацана? Його ще двоє дурників у багатого татуса вкрали і потім він їх так задовбав — доплатили, аби назад повернути?

— «Вождь червоношкірих», — промовив Білан. — Написав це оповідання письменник О'Генрі років сто тому. Думаєш, подібний випадок? Ні, там не знали, кого викрадають. А тут знали. І хотіли викрасти саме Клавку. Справді, не хочеться влазити в чуже життя. Викрали, втекла, врятувалася, передамо з рук у руки — і до побачення!

Більше приятелі не розмовляли. Вийшовши до широкого, зарослого зеленим трав'яним килимом поля, вони сіли просто на траву і мовчки думали кожен про своє, насолоджуючись вітерцем. Сиділи так, аж поки в кишені Максима не озвався телефон.

А майже відразу після цього десь у далині, в небі, почувся дивний звук. Наче хтось вентилятор увімкнув.

Глава 12

Залізна бабка

Денис озирнувся на звук. Максим відповів на дзвінок.

— Алло! Не чую!

Він справді не чув — у слухавці торохкотіло і гуло. Крізь гуркіт уривками проривалося:

— ...А...И...Сць...Уд...

— Не чую! Не чую! — голосно, на все поле, волав у трубку Білан.

Черненко штовхнув приятеля ліктем у бік. Той озирнувся, далі тримаючи слухавку біля вуха, і теж побачив те, на що його товариш дивився кілька хвилин. Навіть не дивився — витріщався, роззявивши рота.

Його можна зрозуміти. По телевізору Максим теж бачив вертольоти. Але щоб ось так, за кількасот метрів від себе... Вертолїт, величезна пузата залізна бабка, наближався швидко, в процесі наближення знижуючись. За якусь мить бабка зависла в них над головами. Вітер, піднятий вертолїтним гвинтом, куйовдив волосся, шмагав по очах, шумів у вухах, напинав на спинах та животах футболки. Максим опустив руку з телефоном, підняв голову. У прочинених дверях вертолїтної кабіни стояв якийсь чоловік і теж тримав у руці щось схоже на мобільник. Він махав їм рукою, і Черненко зрозумів цей жест першим — потяг Білана подалі, даючи залізнїй бабці можливість приземлитися.

Так ось для чого Роману Коцюбі знадобилося поле. Отак, значить, пересуваються від Києва до села Зозулясте на Полтавщині справжні мільйонери. Нічого не скажеш — красиво. Це можна побачити один раз у житті.

Колеса гелїкоптера ще не торкнулися землі, а Роман Коцюба уже стрибав із кабіни. Піджак він тут же зняв і кинув на траву. Краватку стягнув із шиї на ходу й запхав у кишеню штанів. Лишився в білій сорочці, комір якої розстебнув, обриваючи гудзики. Слідом за ним вистрибнули двоє чоловіків які, незважаючи на спеку, все ж не

ризикнули скинути свої костюми чи принаймні піджаки. Один нахилився, підхопивши піджак банкіра, другий поспішив за ним.

Охорона, зрозумів Максим. Усі мільйонери мають власні гелікоптери і охоронців. Краєм ока він помітив: Денис дивиться на всю цю картинку зачудовано, розкривши рота.

Жестом звелівши охоронцеві лишатися на місці, Роман Коцюба, безпомилково вгадавши, хто говорив із ним по телефону, міцно схопив Білана за плечі:

— Де Клава? — він кричав, пересилуючи гудіння і шум. — Чому її тут нема?

— Вона не схотіла йти! — так само крикнув Максим. — Лишилася тут, недалеко! В надійному місці! Безпечному! Все розкажемо по дорозі!

Коцюба навіть не запитав, де це — просто швидко пішов, а тоді навіть побіг уперед. Причому вибрав він той напрямок, який треба, хоча довкола було поле. Хлопці поспішили за ним, та незабаром зрозуміли: наздогнати його не так просто, як здається.

Зате обоє встигли роздивитися Клавиного вітчима. Він виявився не кремезним здорованем із модельною зачіскою, якими вважав мільйонерів Денис Черненко. І зовсім не кругленьким лисим дядечком із коротенькими, схожими на сардельки пальцями на руках, як чомусь уявлялися банкіри Максимові Білану. Нормальний, навіть симпатичний чоловік із м'якими рисами обличчя, акуратно пострижений, та не прилизаний. Не брутальна скупа жаба, але й не велетень-атлет — звичайний дядько, навіть спортивний — он як дременув.

Пробігши метрів триста, мільйонер знову перейшов на хід, озирнувся, кивком голови закликаючи хлопців наздоганяти його. Тим часом вертоліт уже зупинився, лопаті поволі припиняли крутитися, і один охоронець лишився біля залізної бабки разом із пілотом. Другий, хоча, очевидно, міг не лише наздогнати, а й перегнати боса та обох хлопців, не поспішав цього робити. Як і не поспішав скидати піджак.

— У нього там пістолет? — не стримався Денис.

— Мабуть, — знизав плечима мільйонер. — Газовий, не бойовий. Я не люблю, коли мій працівник носить із собою зброю з бойовими

патронами. То що там із Клавою? — тут же поміняв він тему. —
Давайте коротко, без зайвої лірики: що, хто, де, коли.

— Хто — невідомо, — обережно відповів Білан.

І остаточно зрозумів: вони мають справу зі справді дивною сімейкою. Тому краще їхні проблеми їм і залишити. А розказати тільки те, що бачили самі. Так і зробив: чітко і коротко розповів про ранкову пригоду на трасі, про стеження в Пирятині, про подорож у багажнику, переховування на горищі, напад і нову схованку. Черненко не втручався: він уже давно визнав приятеля ліпшим за себе оповідачем. Слухаючи історію, мільйонер час від часу промовляв: «Угу, ага, гм», а коли Максим закінчив — клацнув язиком, ніби підбиваючи баланс:

— Та-а-ак, в голові не вкладається... Добре, з усім цим якимось розгребемося. Головне, хлопчики, що Клаві з вами пощастило.

— На нашому місці так вчинив би кожен, — скромно промовив Максим почуту десь фразу.

— Не певен. Знаю я багатьох, хто, почувши, що в біді донька багатії людини, запросив би купу грошей, аби її з біді визволити.

— Нам грошей не треба! — поспішно вигукнув Білан, глянув на Черненка. Той, у свою чергу, пропав його нищівним поглядом і не стримався:

— До речі, Клава казала — не ваша вона дочка.

Це було відвертим порушенням табу на втручання в чужі приватні справи. Тепер настала Максимова черга пропикати приятеля лютим поглядом. Але Денис або навмисне це бовкнув, або справді не до кінця зрозумів прохання дівчини.

— Це вона так вважає. Причому — давно, — спокійно відповів мільйонер, не збавляючи темпу ходи. — Я не люблю говорити на подібні теми, коли чесно, — Максим з докором глипнув на Дениса. — А вона чомусь постійно на цьому факті наголошує. Хоча я ставлюся до Клави, як до рідної, і дуже люблю її. У вашому віці, — Коцюба глянув на хлопців, — ви всі такі... прикрі та категоричні.

— Вона ще казала, ніби її, — Денис усе ж вчасно проковтнув слово «справжній», — ну, її тато — художник.

— Художник, — погодився Коцюба. — Досить непоганий. Я ніколи не забороняв їм бачитись, до речі. Тут Клава мені нічим не може дорікнути. Тепер цей художник у Америці, десь роки півтора як

переїхав. У мене в офісі, між іншим, його роботи є, ми підтримуємо мистецтво...

— В Америці? — перепитав Максим. — Півтора року, кажете? А...

Думки стрімко мішалися в голові. Він сам точно не знав, яку з них хоче зловити, втримати, і які з них потім збирати до купи. Тому промовчав, збираючись із думками.

Тим часом вони вийшли до річки. Пройти через кущі — і Коцюба зустрінеється з Клавою. Саме в цю мить Максим Білан нарешті зрозумів, що хоче запитати в банкіра.

Та раптом усі троє почули розпачливий дівочий крик. Банкір рвонув на цей крик, не розбираючи дороги. Хлопці ломанулися за ним, і від побаченого всі потрібні думки повилітали з Максимової голови остаточно.

Просто в них на очах знайомий уже молодик волочив від сараю до синьої «Шкоди» Клаву. Дівчина відбивалася, пручалася і кричала. Та викрадач був сильнішим і тримав міцно.

Глава 13

Повітряна погоня

— Назад! Стояти! — закричав мільйонер, чимдуж рвонувшись навперейми до машини.

Викрадач, уздрівши розгніваного дорослого чоловіка, сильніше притиснув полонянку. Мабуть, він застосував якійсь спеціальний прийомчик: дівчина раптово обм'якла, перестала борсатися, повисла в нього на руках. Молодик спритно заштовхав дівчину на заднє сидіння, так само спритно скочив за кермо. Коцюба навіть не біг — летів, і ось-ось мусив наблизитися до викрадача. Хлопці не встигали за ним і безнадійно відстали, їх уже перегнав банкірів охоронець, який на ходу виймав пістолет з-під піджака. І все ж викрадач мав невеличку перевагу в часі. Нею він скористався повною мірою.

Роман Коцюба не добіг до синьої «Шкоди» лише якихось десяти метрів, коли машина рвонула з місця, здійнявши куряву з прибережного — піску, і, не розбираючи дороги, помчала геть. Мільйонер на швидкості втратив рівновагу, впав на коліна, навіть проїхався ними по піску. Охоронець підняв руку з пістолетом догори, пальнув у повітря — бабах! На втікача це не подіяло.

— Назад! Швидко! — закричав Коцюба тепер уже охоронцеві, скочив на рівні ноги і помчав назад, туди, де на нього чекав вертоліт. Витягши вільною рукою з кишені піджака маленький передавач, охоронець на бігу заговорив у нього, уривчасто даючи розпорядження.

Денис і Максим, не змовляючись, побігли за ним і тепер уже старалися не відставати. В Черненка це виходило — спортсмен прекрасно бігав стометрівки і кроси. Білану доводилося важче: взявши надто різкий для себе старт, він почав задихатися. Липкий піт тік по всьому тілу, в очах темніло. Та він мужньо тримав темп і здивувався, коли зрозумів, що йому разом з усіма вдалося добігти до залізної бабки.

Лопаті вже крутилися. Охоронці скочили на борт, за ними застрибнув Коцюба, а за банкіром — Черненко. Пілот крикнув: «Куди!», та бос жестом дав зрозуміти — все в порядку. Навіть

простягнув руку захеканому Максимові, допомагаючи залізти. Лопаті закрутилися сильніше. Вертоліт відірвався від землі, трошки завалився на бік, розвертаючись, і полетів у тому ж напрямку, куди тікала синя «Шкода».

Переслідувачі дуже швидко помітили втікача. Його машина виїхала на головну сільську вулицю і тепер мчала, гудком розлякуючи курей та людей з дороги, у напрямку траси. Коцюба щось прокричав пілоту, той кивнув і почав потроху знижуватися. Нарешті він вирівняв залізну бабку так, аби вона зависла просто над машиною. Дуже низько опускатися було не можна — за просто зачепить стовпи, не кажучи вже про дахи будинків. І все ж вертоліт тримався достатньо низько, аби втікач зрозумів — його спроби відірватися марні.

Не зрозумів. Промчавши до протилежної околиці села, викрадач скерував «Шкоду» на ґрунтову дорогу і спробував прорватися до лісосмуги, що маячила попереду. Зрозумівши його маневр, пілот пролетів трошки уперед, тоді розвернувся, дав над машиною величеське коло, а тоді почав поволі спускатися ще нижче. Тепер уже — перед машиною, метрів за сто. Цим він давав зрозуміти — шлях відрізано, не втечеш.

І викрадач зрозумів це — знову вирулив на ґрунтову дорогу, повів машину просто до шосе. Та раптом, коли вертоліт знову завис над ним, зробив ще один хитрий маневр — вивернувши авто праворуч, помчав до лісосмуги. Поки вертоліт розвертався, втікач виграв кілька секунд, якими скористався несподіваним чином: різко загальмував. Максим і Денис навіть не встигли подумати про те, що зараз молодик вийде з піднятими догори руками, як задні дверцята відчинилися. З салону викотилася Клава. Не встигла вона звестися на ноги, як викрадач знову рвонув з місця.

— Сідай! Сідай! — закричав Коцюба.

— Втече ж, гадюка! — крикнув у відповідь пілот.

— Хай тікає! Сідай!

Хлопці зрозуміли — він відмовився від переслідування. Чого, власне, і домагався викрадач. Зрозумівши свій програш, він вирішив позбавитися полонянки. І все точно прорахував: вертоліт припинив гнатися за ним.

Пілот ще трошки покружляв над Клавою, шукаючи поруч більш зручну для приземлення місцину. Охоронці з видимим жалем дивилися, як усе далі тікає викрадач. А Коцюба несподівано скуйовдив волосся спочатку на Максимовій, потім — на Денисовій голові.

Уже за кілька хвилин мільйонер притискав до грудей свою врятовану прийомну доньку.

Глава 14

Засоби безпеки

Нормальним дядьком виявився Роман Васильович Коцюба. Дарма, що банкір та мільйонер.

Така подія, як вертольотна погоня над селом і в його околицях, непоміченою лишитися просто не могла. Дільничний інспектор міліції на велосипеді, а з ним — мало не половина Зозулястого нагодилися дуже швидко. Коцюба назвався. Дільничний, вусатий пузань у форменій сорочці з погонями старшого лейтенанта, взяв під козирок. Дітвора обступила залізну бабку. Дорослі, переважно бабці та місцеві кумасі, обступили банкіра та його команду. Тутешні Денисові приятелі штурхали його: нічого собі — не встиг приїхати, не встиг навіть друзям показатися, як відразу злочинців на вертольоті ганяє. Баба Галя взагалі заявила вголос, що її онук — герой, його — київський товариш — теж герой, і вона не відпустить врятовану дівчину та її тата без своїх вареників.

Охоронці відмовилися, лишилися разом із пілотом біля гелікоптера. Решту цікавих від хати та баби Галі насилу порозганяв дільничний. Досить того, що всю компанію і так вели через село, наче кінозірок. Сам страж порядку не відмовився від вареників, і баба Галя посадила його за стіл, який він власноруч виніс із хати надвір.

Клава сказала, що втомилася за ці два дні. Коцюба з розумінням поставився до її стану і попросив поки що покласти дівчину кудись у хату. Вона примостилася в кімнатці, призначеній для Дениса й Максима, і зачинила за собою двері.

Здавалося — все закінчилось добре. Дільничного дуже цікавило, чи докладє шановний пан Коцюба всіх зусиль до того, аби знайти викрадача. Той, насилу дожовуючи десятий вареник, відповів:

— Мого впливу вистачить, аби підняти на вуха всю київську міліцію. Тільки далі що? Ось ви працюєте в органах, мусите знати — заява про спробу викрадення сама по собі нічого не означає. Звернули увагу на номери тієї машини? — запитав він у хлопців, котрі сиділи навпроти нього.

— Ні, — відповів Максим.

— Навіть уваги не звернули, — признався Денис.

— Бачте, я так само. Кого шукати? Молодика в темних окулярах? Синій автомобіль марки «Шкода»? Знаєте, скільки молодих людей без особливих прикмет їздить на синіх машинах такої популярної марки? Отож. Скажімо, Клава упізнає місце, де її тримали вчорашньої ночі. Вона ж наче казала — це покинута хата на якійсь сільській околиці неподалік від Пирятина. Що це вашим колегам із міліції дасть? Теж нічого. Ні, я інакше зроблю — вживу своїх заходів безпеки. Бо дивіться — за неповну добу, тобто, — він глянув на годинник, — із шостої години вчорашнього дня Клаву намагалися викрасти тричі! — Коцюба виставив три пальці. — Така затятість може щось означати, скажу я вам.

— Багато просили викупу? — дільничний потягнувся за черговим вареником.

— Не в грошах справа. Або не лише в грошах, — відмахнувся банкір. — Подзвонили, попросили не ставити до відома міліцію, суму назвали. На жаль, усе це — звична справа. Викрадач вимагав не таку вже й захмарну суму, і я готовий був заплатити. Потім усе одно вжив би власних заходів безпеки, бо спроба могла повторитися. Клавдія — складна дівчинка.

— Усі вони у цьому віці складні, — філософськи зауважив дільничний, вмочуючи вареник у сметану.

— Балувані, — додала баба Галя. — Телевізора забагато.

— Я б теж списав це на перехідний вік, — погодився Коцюба. — А телевізором вона в мене, до речі, не зловживає. Більше за комп'ютером сидить. Все в шахи з ним грає. Знаєте, — пожвавився він, — навіть виграє іноді.

— Ну, дівку, ой, звиняйте, — виправився дільничний, — дівчину, особливо в такому віці, не так часто за шахами побачиш. Я ту гру зовсім не розумію і не розумів ніколи.

— У Клави з математикою та логічним мисленням все гаразд, — гордо мовив мільйонер. — Хочеться, аби пішла з часом по фінансовій лінії.

— Ну, а що ви там про засоби безпеки говорили? — дільничний підклав собі густої сметанки.

— Відправлю вчитися за кордон, — банкір ляснув долонею по столу. — До останнього не хотів. Знаєте, я патріот. Не думаю, що розумних дітей треба негайно з України вивозити. Той, у кого клепка є, освіту і тут здобуде. Варто за кордон виїхати — все, назад дороги не буде. Самі не захочуть. Інший світ, престиж, можливості інші... Хто ж тоді тут, в Україні, працювати лишиться? Намагався Клаві це пояснити, а вона все на подруг та друзів киває: та в Англії, той в Німеччині, одного взагалі в Австралію занесло. Батько її рідний, художник Король — і той в Америку перебрався. Хочу, кричить, і все. Пояснюю, що патріотом треба бути, що не всім же тікати з дому, особливо — в такому віці. Ні, кортить їй бути, як усі.

— Але ж бачите — тут не зовсім безпечно, — зітхнув дільничний.

— Тепер бачу. Отже, будемо виряджати Клаву за кордон. Її подружка з осені саме в коледж збирається, до Англії, ось разом і поїдуть.

Максим штовхнув Дениса в бік. Коли той повернув голову, мовчки кивнув у бік хати. Дорослі захопилися розмовою, тема виховання дітей, їхнього навчання та безпеки цікавила навіть бабу Галю. Тому всім уже було не до героїв дня.

Ніхто не звернув уваги, коли вони піднялися з-за столу і зникли в хаті.

Глава 15

Шах і мат

Білан навіть не постукав, як належить культурній людині, котра заходить у кімнату до дівчини. І не відчинив двері — сильно штовхнув їх. Черненко ще ніколи не бачив приятеля таким розлюченим. Навіть Клава відчула ці хвили люті: рвучко підвелася і сіла на ліжку.

— Зачини двері, — не повертаючись, звелів Максим. Іншим разом Денис почав би гарикатися, з'ясовуючи, чого всякі тут командують. Але тепер щось підказало йому — чіпати приятеля краще не слід. Причинив двері і сперся на них спиною, чекаючи, що ж буде далі.

— Ви чого? — в запитанні Клави звучала неприхована тривога.

— Нічого, — процідив Максим крізь зуби. — Просто я дуже не люблю, коли мене тримають за ідіота. Пробачити це можу, перетерпіти теж. Але — не люблю. Та ще більше не терплю, коли разом зі мною ідіотами роблять купу нормальних людей. У тому числі — рідного батька. Він же давно в Америці, правда?

— Що з того? — тепер у голосі Клави чувся виклик.

— Нічого особливого. Крім того, що викрадач не міг діяти від його імені чи прикриватися ним, переводячи на Короля всі стрілки. Перше — твій вітчим у нормальних стосунках із твоїм батьком, навіть картини його для офісу купує. Друге — за океаном художник Король, очевидно, не бідує, отже, банкір Коцюба ніколи не повірить у те, що викрадачем доньки є її рідний батько. З цього випливає: викрадач, ким би він не був, просто не міг використовувати фігуру Короля як димову завісу для твого вітчима. Отже, ти не могла чути, як твій викрадач вимагає гроші в мільйонера від імені твого тата. Значить, ти збрехала. Для чого?

— Справді, для чого їй це? — запитав здивовано Денис. — Без того все закручено.

— Мовчиш? — Білан далі дивився на Клаву, потім повернувся до Черненка. — Для того, аби заплутати цю історію ще більше. Так у ній буде менше бажання розібратися. Бо всі бачать очевидне — на Клаву

полюють. Причому зятятю. В неї навіть свідки є, ми з тобою, — він знову повернувся до дівчини. — Ти ж цього домагалася, скажи?

— Нічого я тобі не скажу! — Клава не говорила — випльовувала слова.

— І не треба. Я сам тобі скажу, як усе було. Очевидних доказів у мене нема, це правда. Я лише здогадуюсь по те, що в тебе весь час був при собі мобільний телефон. Інакше як твій партнер на синій «Шкодi» так швидко дізнавався, де ти є і де треба розігравати черговий акт вистави? Хто він такий і чому взявся тобі допомогти, я теж не знаю і навряд чи дізнаюся. Та припускаю — хтось із звільнених працівників твого вітчима, який хотів йому просто насолити. Телефон ти викинула, і можеш списати цю втрату на партнера. Але я не дарма помітив, як схожі ці ігрища на складну шахову комбінацію. Ти ж граєш в шахи, та ще й дуже добре.

— Ну-ну, — Клава спробувала посміхнутися Денисові, ніби закликаючи його в свідки Максимової дурості. Та Черненко не зреагував, потроху починаючи розуміти хід думок свого приятеля.

— Гну, — огризнувся Максим. — Ти хочеш будь-що поїхати за кордон на навчання. Твій вітчим має можливості відправити тебе, як твоїх друзів та подружок виряджають з України їхні багаті батьки. Але в нього свої погляди на все це. Він не розуміє, чому здібні діти повинні вчитися десь інде, тільки не тут. Ти не розумієш, чому всі їдуть до престижних закордонних коледжів, а тобі доводиться лишатися тут. Тому починаєш гру. З попередньою домовленістю із партнером ти зникаєш з дому. Він дзвонить Коцюбі і вимагає викупу. Причому цілком осудну суму, він не жадібний. Шах. Потім ти, сьогодні зранку імітуєш, втечу. А твій партнер імітує переслідування. Ще шах. На цьому етапі тобі потрібні свідки, і ти їх знаходиш. Але ось біда — будь-хто, дорослий чи підліток, в цій ситуації відразу захоче тебе врятувати, дзвонити в міліцію і батькам. Проте міліція вам не потрібна, а Коцюбу ставити до відома ще зарано: твої благородні рятівники мусять у повній мірі відчувати небезпеку, в якій ти опинилася. Аби потім було що в фарбах та подробицях розповісти мільйонерів. Тому вигадана зворушлива історія про ваші родинні проблеми: рідний батько конфліктує з вітчимом, викрадач цим користується, аби прикрити себе, а ти не хочеш неприємностей для рідного тата,

нешасного художника. Поки тебе терзають сумніви, викрадач, мов фантом, з'являється тут і намагається знову вкрати жертву. Іще шах, тепер уже — нам із Черненком. Тоді ти приймаєш рішення будь-що повернутися додому, але береш нас у свідки. А з нас, у свою чергу, береш чесне слово, що ми не будемо піднімати в розмові з вітчимом ваші складні родинні проблеми. Яких насправді не існує — ти їх вигадала. Ну а фінальний акорд — третя спроба викрадення і погоня. Шах, вітчим здався, ти поїдеш за кордон.

— Не з вами ж, придурками та невдахами, в цій країні жити! — вирвалося в Клави, в її очах тепер світилася неприхована ненависть. — А те, що ти тут зараз молов, ніхто ніколи не доведе!

— Бачив? — Білан знову закликав Черненка в свідки.

— Гадюка! — той стиснув кулаки. — Я ж тебе...

— Що ти мене? — тепер Клава глузувала. — Наб'єш? З дівчатами битимешся, чемпіоне?

— Не хочеться навіть бабратися, — буркнув Денис.

— Битися не битися, але це нічого не змінить. Клавка права, — сказав Максим, далі дивлячись на Дениса. — Доказів у нас катма. Те, що ми з нею шахісти і можемо мислити однаково, ще нічого не означає. Мобільного її ми не знайдемо. Але все одно, — він знову повернувся до дівчини, — ми хто завгодно, навіть невдахи, якщо хочеш. Тільки не придурки. Знаєш, чому? Бо номер синьої «Шкоди» твого партнера я все ж роздивився. Встиг. У мене як у шахіста чудова пам'ять на цифри.

Клава змінилася на лиці. Денис здивовано роззявив рота. Максим став у позу переможця.

— Я нікому нічого поки що не сказав. Нагоди не було. Тим більше, я не точно пам'ятаю одну цифру. Але що таке цифра? Будуть підставляти від нуля до дев'яти — вирахують. А разом з нею — і твого напарника. Сказати, як далі партія повернеться? Тобі мат, королево! — витримавши потрібну в таких випадках паузу, Білан закінчив: — Спробуй лиш виїхати за кордон — і я скажу твоєму чудовому вітчиму, що побачив уві сні номер синьої «Шкоди». Ти мусиш перехотіти залишати країну, якій потрібні здібні учні. А скажеш ти це вітчиму тут, зараз, і не пізніше як за півгодини. Все, готуй патріотичну промову!

На цій ноті Максим Білан, а за ним — Денис Черненко вийшли, залишивши Клаву Король наодинці зі своїм програвшем.

— Ну ти молоток, чувак! — Денис не приховував свого захвату. — Класно ти її! Ось так мене розвести! Не вийде, ха-ха! Слухай, а коли ти встиг номери змалювати?

— А я їх і не встиг змалювати, — посміхнувся Максим.

— Оп-па! Отже...

— Нехай вона думає, що це правда. Я брешу так само, як вона. І мою брехню теж неможливо довести. Та поки вона вірить, що її тримають на гачку, свого не доб'ється. Хіба це не перемога?

м. Київ,

липень 2008 р.

notes

Примітки

Гастролер — тут вживається не в значенні «артист». Гастролером називають злодія, котрий приїздить у інше місто, де його ніхто не знає, з метою скоїти злочин і швиденько втекти. Це називається «виїхати на гастролі».

Країна Оз — чарівна країна, куди мандрують герої казки американського письменника Френка Баума «Чарівник з країни Оз». Свого часу її переспівав російський письменник Олександр Волков, назвавши свою казкову повість «Чарівник Смарагдового Міста». У казці чарівник, який виявився насправді спритним фокусником, взявся виконати бажання кожного з героїв і наділити їх по черзі розумом, добрим серцем та хоробрістю.